

STUDIE AQE, ŠKOLSTVÍ

Školní šance v českých městech 2026

Od deváté třídy k maturitě ve 206 správních obvodech

Jan Havránek, Jan Pavelka, Pavel Franěk a kolektiv

AQE advisors, a.s., 30. září 2026

Jak citovat

Havránek, J., Pavelka, J., Franěk, P. a kol. (2026). *Školní šance v českých městech 2026. Od deváté třídy k maturitě ve 206 správních obvodech*. AQE advisors, a.s. <https://www.aqe.cz/poznatky/skolni-sance-v-ceskych-mestech-2026/>

Text a grafy jsou zveřejněny pod licencí CC BY 4.0. Studie vznikla z iniciativy AQE, bez externího zadavatele. Kontakt havranek@AQE.cz.

Obsah

Shrnutí	3
Pět klíčových zjištění	3
1. Od mapy přijímaček k celé dráze	5
2. Data a metoda	5
3. Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i další kroky dráhy	7
4. Pořadí krajů se u maturity opakuje, propadání ho kopíruje	9
5. Kde je problém hluboký po celé dráze	11
6. Čtyři typy obvodů a co říká okolí	14
7. Index školních šancí 2026	17
8. Co za tím je, rodiče, chudoba a síť škol	17
9. Co s tím může udělat stát, kraj a město	18
10. Co jsme ověřili a co studie neumí	18
Zdroje	20
O studii	20
Příloha. Pořadí všech 206 obvodů	21

Studie sleduje vzdělanostní dráhu dětí ve 206 správních obvodech, od jednotné přijímací zkoušky v deváté třídě po maturitu, a hledá území, kde je slabá celá. Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i další kroky dráhy. Průměrný uchazeč o maturitní obor z obvodu Bílina se u přijímaček umísťuje na 26. percentilu, uchazeč z obvodu Černošice na 62. Studie sleduje, co je dál, u maturity. Spojuje výsledky 251 930 uchazečů a 184 888 prvomaturantů z let 2024 až 2026 ve 206 správních obvodech, tedy totéž území ve dvou bodech dráhy, a ukazuje, kde je slabý jeden stupeň dráhy a kde všechny najednou. Index a typy hodnotí podmínky v území, nikoli práci škol ani radnic.

K ČEMU JSME DOŠLI

1

Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i u maturity

Obvody v nejslabší pětině startu mají maturanty v dojezdu na 41,9. percentilu, obvody v nejsilnější na 48,6. Korelace startu a cíle je 0,71.

Co to znamená. Střední školy v okolí rozdíl ze základní školy kopírují, vyrovnat ho samy nedokážou.

2

34 obvodů je slabých po celé dráze

624 tisíc obyvatel žije v obvodech, které jsou v nejslabší pětině aspoň ve třech z pěti stupňů dráhy. Všechny obvody Ústeckého a Karlovarského kraje mají slabý start i slabý cíl.

Co to znamená. Pomoc musí jít na celou dráhu od mateřské školy po maturitu, opatření na jeden stupeň hloubku nezmění.

3

Ve stejném typu školy propadají víc žáci ze slabých území

Na SOŠ v nejslabší pětině obvodů neuspěje v testech 15,4 % prvomaturantů, v nejsilnější 8,3 %. Na SOU 23,4 % proti 16,5 %.

Co to znamená. Rozdíly tvoří prostředí, ze kterého žáci přicházejí, skladba oborů je vysvětluje jen málo.

4

Start určuje prostředí, cíl nabídka v okolí

Vzdělanost dospělých a exekuce vysvětlí 68 % rozdílů ve startu. Vlastní školy obvodu tvoří v mediánu jen 24 % testů v jeho dojezdu.

Co to znamená. Město má páky u startu, kraj u sítě škol. Studie hodnotí území, ne školy.

SHRNUTÍ

Průměrný uchazeč o maturitní obor z obvodu Bílina se u jednotné přijímací zkoušky umísťuje na 26. percentilu, uchazeč z obvodu Černošice na 62. Studie sleduje, co je dál, u maturity. Spojuje výsledky 251 930 uchazečů z 9. ročníků z let 2024 až 2026 s výsledky 184 888 prvomaturantů čtyřletých oborů z týchž let ve 206 správních obvodech. Sleduje totéž území ve dvou bodech dráhy, ne tytéž žáky. Ukazuje, že tam, kde uchazeči startují vzadu, tam jsou slabší i maturanti na školách v dojezdu, častěji propadají v didaktických testech a méně z nich studuje gymnázium. V 34 obvodech s 624 tisíci obyvatel jsou slabé aspoň tři z pěti stupňů dráhy, obvody se čtyřmi nebo pěti slabými stupni leží až na výjimky v Ústeckém a Karlovarském kraji. Z dat vzniká Index školních šancí a čtyři typy obvodů.

Pět klíčových zjištění

1. Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i další kroky dráhy. Obvody v nejslabší pětině startu mají v mediánu maturanty v dojezdu na 41,9. percentilu, obvody v nejsilnější pětině na 48,6. Neúspěšnost v didaktických testech je 12,1 % proti 8,8 %, vysokoškoláků mezi dospělými 10,7 % proti 17,3 %. Souvislost startu a cíle je silná (korelace 0,71, při vážení obvodů počtem uchazečů 0,86).
2. Problém je hluboký, ne bodový. 34 obvodů (624 tisíc obyvatel) je v nejslabší pětině aspoň ve třech z pěti stupňů dráhy, 18 obvodů ve čtyřech nebo pěti. Všechny 15 obvodů Ústeckého kraje a všech 7 obvodů Karlovarského kraje patří do typu D, slabý start i slabý cíl.
3. Uvnitř každého typu školy propadají víc maturanti ze slabých území. Na SOŠ v nejslabší pětině obvodů neuspěje v didaktických testech 15,4 % prvomaturantů, v nejsilnější 8,3 %, na SOU 23,4 % proti 16,5 %. Rozdíly vysvětluje start (korelace s neúspěšností -0,63), skladba oborů skoro vůbec (-0,06).

4. Start je z velké části daný prostředím. Vzdělanost dospělých a podíl lidí v exekuci vysvětlí 68 % rozdílů ve startu mezi obvody. To, jak píší maturanti stejného typu školy v dojezdu, souvisí se vzdělaností dospělých méně (30 %).
5. Cíl je nabídka v okolí, ne vlastnost jedné školy. V mediánu tvoří vlastní střední školy obvodu jen 24 % testů v jeho dojezdu. Obvody, kde je start slabý a cíl ne, jsou téměř vždy obvody v dojezdu většího města, například Orlová, Lovosice, Bohumín, Havířov, Česká Lípa, Roudnice nad Labem. Studie proto hodnotí území a u obvodů s jednou nebo dvěma školami o školách záměrně nic neříká.

1. Od mapy přijímaček k celé dráze

Mapa školních šancí ukázala, kde děti startují vpředu a kde vzadu. Otevřená zůstala otázka, jestli se rozdíl u maturity zopakuje, nebo jestli ho střední školy v okolí dokážou vyrovnat.

V červenci 2026 jsme v datovém příběhu Obcí v datech poprvé přečetli výsledky jednotné přijímací zkoušky podle toho, kde uchazeči chodili do základní školy. Průměrný uchazeč o maturitní obor z obvodu Bílina se umísťuje na 26. percentilu, uchazeč z obvodu Černošice na 62. Dno mapy patří téměř celé severozápadnímu pohraničí a výsledky souvisejí s kvalitou života (korelace 0,62).

Mapa ale končila u deváté třídy. Pro město, kraj i stát je důležitější, co je dál. Dožene slabý start střední škola? Je v regionu problém v jednom stupni, nebo v celé dráze od přijímaček po maturitu? A existují území, která se z tohoto vzorce vymykají?

Studie proto přidává druhý stupeň dráhy, maturitu. Pracuje s výsledky 251 930 uchazečů z 9. ročníků z 2 357 základních škol a 184 888 prvomaturantů čtyřletých denních oborů z 1 125 středních škol ze stejných tří let, agregovanými do 206 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Sledovat tytéž žáky by vyžadovalo propojená data o jednotlivých žácích, která zatím nikdo za území nezveřejnil. Studie proto sleduje totéž území ve dvou bodech dráhy, ne tytéž žáky.

2. Data a metoda

2.1 Za jaké území počítáme

Jednotkou je správní obvod obce s rozšířenou působností, dále obvod. Uchazeče přiřazujeme podle sídla jejich základní školy, maturanty podle sídla střední školy. Střední školu má jen 195 z 206 obvodů a v mnoha z nich je jen jedna, proto cíl počítáme za školy v dojezdu. Váha školy klesá rovnoměrně z jedné ve vlastním obvodu na nulu při vzdálenosti 30 km mezi centry obvodů. Do cíle obvodu se tak v mediánu sčítají školy z 8 obvodů a 1 775 testů, nejméně 147 testů (obvod Aš). Vlastní školy obvodu tvoří v mediánu 24 % testů v jeho dojezdu, u 106 obvodů méně než čtvrtinu. Cíl je tedy vlastnost území a jeho okolí, ne jedné školy.

2.2 Odkud jsou data

Tabulka 1. Odkud jsou data a co přesně měříme

Ukazatel	Zdroj	Co přesně počítáme
Start	CERMAT, jednotná přijímací zkouška 2024 až 2026 podle výchozí základní školy, poskytnuto na žádost	Průměrné percentilové umístění uchazečů z 9. ročníků v testech z češtiny a matematiky (výsledek započítaný v přijímacím řízení), řádný termín, 1. kolo, jen školy s deseti a více uchazeči, vážený průměr škol obvodu přes tři ročníky
Cíl	CERMAT, souhrnné výsledky společné části maturitní zkoušky podle škol a skupin oborů, jaro 2024 až 2026	Průměrné percentilové umístění prvomaturantů v didaktickém testu z češtiny, čtyřleté denní obory (bez víceletých gymnázií a nástaveb), školy v dojezdu s vahou klesající se vzdáleností do 30 km
Cíl standardizovaný	CERMAT, tamtéž	Totéž při republikové struktuře typů škol (gymnázia, lycea, SOŠ, SOU), tedy jak píší maturanti stejného typu školy v dojezdu
Neúspěšnost	CERMAT, tamtéž	Čistá neúspěšnost prvomaturantů v didaktických testech, řádný jarní termín (podíl těch, kdo konali a neuspěli aspoň v jednom testu), čtyřleté denní obory, školy v dojezdu; vedle ní hrubá neúspěšnost včetně nepřipuštěných a omluvených
Podíl gymnazistů	CERMAT, tamtéž	Podíl prvomaturantů na gymnáziích včetně víceletých mezi všemi prvomaturanty bez nástaveb, školy v dojezdu
Vzdělanost dospělých	ČSÚ, Sčítání 2021	Podíl vysokoškoláků a podíl lidí bez maturity mezi obyvateli 15 a více let se zjištěným vzděláním, obvyklý pobyt v obvodu
Start okolí	CERMAT, JPZ	Start celé dojezdové oblasti obvodu se stejnými vahami jako cíl
Kvalita života	Obce v datech, s.r.o., Index kvality života 2025	Index kvality života (IKŽ) bez složky kvalitních středních škol; index dále obsahuje mimo jiné exekuce, hmotnou nouzi a nezaměstnanost
Kontext	Datový panel IKŽ, MPSV, ČSÚ	Podíl osob v exekuci, doplatky na bydlení, saldo stěhování mladých, využití kapacit ZŠ, počet obyvatel

Jednotkou je správní obvod obce s rozšířenou působností (ORP). Start je podle sídla základní školy uchazeče, cíl podle sídla střední školy. Všechny maturitní údaje jsou za prvomaturanty (CERMAT publikuje jen ty). Úplný seznam zdrojů je

v závěru studie.

Výsledky uchazečů přebíráme z datového příběhu Mapa školních šancí, kde je jejich zpracování popsáno podrobně. Data poskytl Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT) na naši žádost, jen za školy s deseti a více uchazeči a s podmínkou, že každou publikaci doprovodí jeho komentář. Výsledky maturantů jsou z veřejně dostupných souhrnných výsledků společné části maturitní zkoušky podle škol a skupin oborů. Počítáme jen se čtyřletými denními obory. Víceletá gymnázia (13 % prvomaturantů) vyřazujeme, protože jejich žáci odešli ze základní školy v páté nebo sedmé třídě a ve výsledcích uchazečů nejsou. Nástavby (7 %) vyřazujeme, protože v nich studují vyučení, často dospělí a dálkově.

KOMENTÁŘ CENTRA PRO ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ K DATŮM

Data o výsledcích žáků u jednotné přijímací zkoušky přiřazená k jednotlivým školám jsou jedním z aspektů bližšího pohledu na regionální rozdíly v rámci České republiky. Tato data je třeba posuzovat nikoliv samostatně, ale v kontextu širších společenských a socioekonomických podmínek v dané lokalitě. Do tohoto kontextu vstupuje řada aspektů, jako je například míra sociálního vyloučení a vzdělanostní struktura v konkrétních lokalitách, ale také ekonomická situace konkrétních rodin a s ní spojené další aspekty kulturního charakteru, mezi které se řadí např. i vnímání významu vzdělávání. V těchto zmíněných i dalších aspektech je území České republiky velmi nesourodé.

Výsledky žáků přiřazené k jednotlivým školám či menším územním celkům mohou napomáhat k porozumění této diverzity, a přispívat tak ke zvyšování efektivity vzdělávacího systému jak na úrovni jednotlivých územních celků, tak i na úrovni jednotlivých škol. Nejedná se však o data, která by vypovídala o celkové kvalitě školy, pedagogické práce či rozvoji potenciálu každého žáka. Data vypovídají o momentálním výkonu konkrétních žáků v jedné ze zkoušek v průběhu jejich vzdělávací dráhy, a i v rámci procesu přijímání na střední školy nejsou posuzována samostatně, ale jsou posuzována společně s dalšími prvky školní části přijímacího řízení.

TŘI VĚCI, KTERÉ JE DOBRÉ VĚDĚT PŘEDEM

Uchazeči, ne všichni deváťáci. Jednotnou přijímací zkoušku konají jen žáci, kteří se hlásí na maturitní obor. Kdo jde na učební obor, v datech není. V pohraničí je takových dětí víc než v Praze, skutečný rozdíl mezi územími je tedy spíš větší, než studie ukazuje. Podle našeho odhadu pokrývají data zhruba tři čtvrtiny ročníku.

Totéž území, ne titíž žáci. Uchazeči z let 2024 až 2026 a maturanti z týchž let jsou různé ročníky a maturanti dojíždějí i přes hranice obvodů. Cíl proto počítáme za školy v dojezdu s vahou klesající se vzdáleností a mluvíme o tom, co území nabízí, ne o přidané hodnotě škol. V mediánu tvoří vlastní školy obvodu jen 24 % testů v jeho dojezdu, sousední obvody proto mají podobný cíl.

Hodnotíme území, ne školy. Pracujeme výhradně s agregáty za obvody, žádnou školu nemenujeme a nesestavujeme žebříčky škol. U obvodů s jednou nebo dvěma středními školami o vlastních školách záměrně nic neříkáme. Výsledky vypovídají o prostředí, ve kterém děti vyrůstají, přinejmenším stejně silně jako o práci škol. Komentář CERMAT k datům je v kapitole 2.

2.3 Jak počítáme start, cíl, posun, typy a hloubku

Start je průměrné percentilové umístění uchazečů z 9. ročníků obvodu v testech z češtiny a matematiky, vážené počtem uchazečů, průměr let 2024 až 2026. **Cíl** je průměrné percentilové umístění prvomaturantů čtyřletých oborů v didaktickém testu z češtiny na školách v dojezdu, vážené počtem testů a vahou vzdálenosti, průměr týchž let. **Cíl** počítáme z češtiny, protože ji píší všichni maturanti, matematika a cizí jazyk jsou volitelné a jejich percentily se počítají v různých skupinách. **Cíl standardizovaný** je totéž při republikové struktuře typů škol, říká tedy, jak píší maturanti stejného typu školy v dojezdu, bez vlivu toho, kolik je v okolí gymnázií. **Neúspěšnost**

je podíl prvomaturantů na týchž školách, kteří konali a neuspěli aspoň v jednom didaktickém testu v řádném jarním termínu. Kdo neuspěje, má opravné termíny, jarní neúspěšnost proto není podíl lidí bez maturity.

Start okolí je start celé dojezdové oblasti obvodu se stejnými vahami jako cíl. **Posun** je rozdíl mezi skutečným cílem a cílem očekávaným podle startu okolí (korelace startu okolí a cíle je 0,85). Kladný posun znamená maturanty nad očekávání celé dojezdové oblasti, záporný pod něj. Posun je malý (směrodatná odchylka 2,0 bodu) a souvisí hlavně s podílem gymnázií v dojezdu, ne s kvalitou škol.

Typy dělí obvody podle dvou os, podle toho, jestli je start vlastního obvodu nad mediánem (49,1), nebo pod ním, a jestli je cíl v dojezdu nad mediánem (46,1), nebo pod ním. Vznikají čtyři typy A až D, pojmenované podle toho, co data měří, silný nebo slabý start a silný nebo slabý cíl. Obvody, které si typ v simulacích udrží v méně než 60 % případů, označujeme jako obvody u hranice a v doporučeních s nimi nepracujeme.

Hloubka propadu počítá, v kolika z pěti stupňů dráhy je obvod v nejslabší pětině republiky. Stupně jsou start, cíl, neúspěšnost, podíl gymnazistů mezi maturanty v dojezdu a podíl vysokoškoláků mezi dospělými. Tři stupně vycházejí ze škol v dojezdu a sousední obvody je sdílejí, hloubka proto tvoří na mapě souvislé plochy. Ověřili jsme ji i jen na třech nezávislých stupních (start, standardizovaný cíl, vysokoškoláci), výsledek se shoduje u 94 % obvodů.

Index školních šancí spojuje start doma a nabídku v dojezdu do jednoho čísla. Je to průměr percentilového pořadí obvodu ve startu a v cíli mezi 206 obvody, převedený na škálu 0 až 10. Jak jistě je pořadí a typ, jsme ověřili 1 000 simulacemi. V každé jsme vybrali jeden ročník obou zkoušek a náhodně obměnili vzorek středních škol. Výsledkem je pásmo pořadí a jistota zařazení u každého obvodu v příloze. Pásma jsou široká, pořadové číslo proto uvádíme jen v příloze.

JAK ČÍST ČÍSLA

Percentilové umístění říká, kolik procent všech uchazečů nebo všech maturantů v Česku mělo horší výsledek. Percentil 50 je přesný střed. Průměr obvodu 40 znamená, že průměrný uchazeč z obvodu má percentil 40, tedy 60 % uchazečů v republice dopadlo lépe. Percentil uchazeče a percentil maturanta jsou z různých populací, nelze je od sebe odečítat.

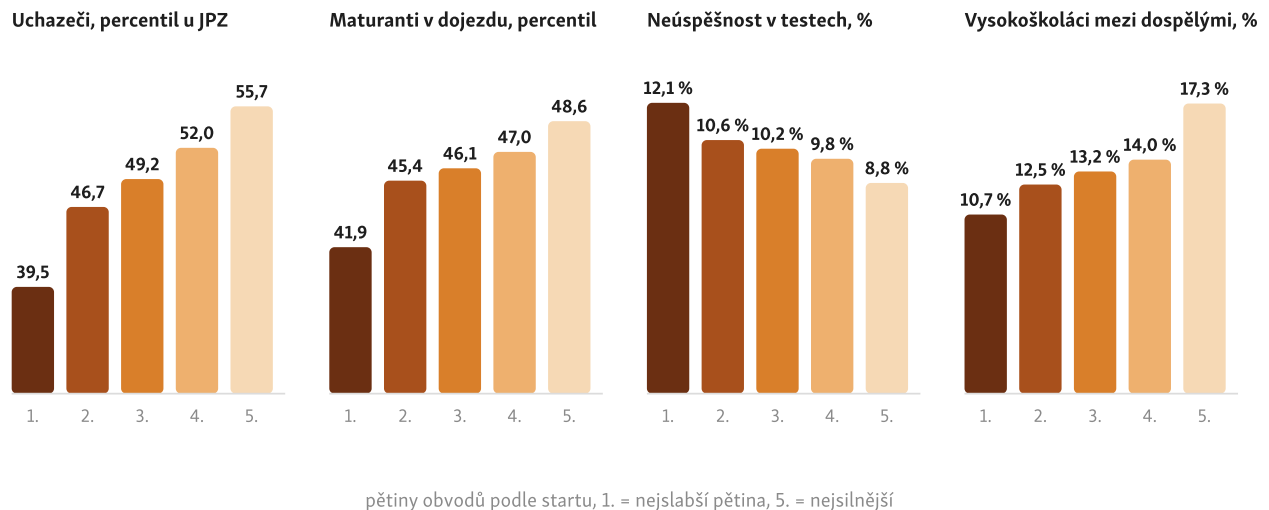
Korelace měří, jak těsně spolu dva ukazatele souvisejí, od -1 do +1. Kolem 0,3 je souvislost slabá, kolem 0,5 zřetelná, nad 0,7 silná. Korelace neříká, co je příčina a co následek. **Podíl vysvětlených rozdílů** je druhá mocnina korelace, korelace 0,7 znamená, že jeden ukazatel vysvětluje zhruba polovinu rozdílů mezi obvody v druhém.

Medián je prostřední hodnota, polovina obvodů má víc a polovina méně. **Pětina** je pětina obvodů seřazených podle daného ukazatele, každá má 41 nebo 42 obvodů.

3. Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i další kroky dráhy

Obvody s nejslabšími uchazeči mají i nejslabší maturanty v dojezdu, nejvíc neúspěšných v didaktických testech a nejméně vysokoškoláků. Vzorec se opakuje v každém stupni dráhy.

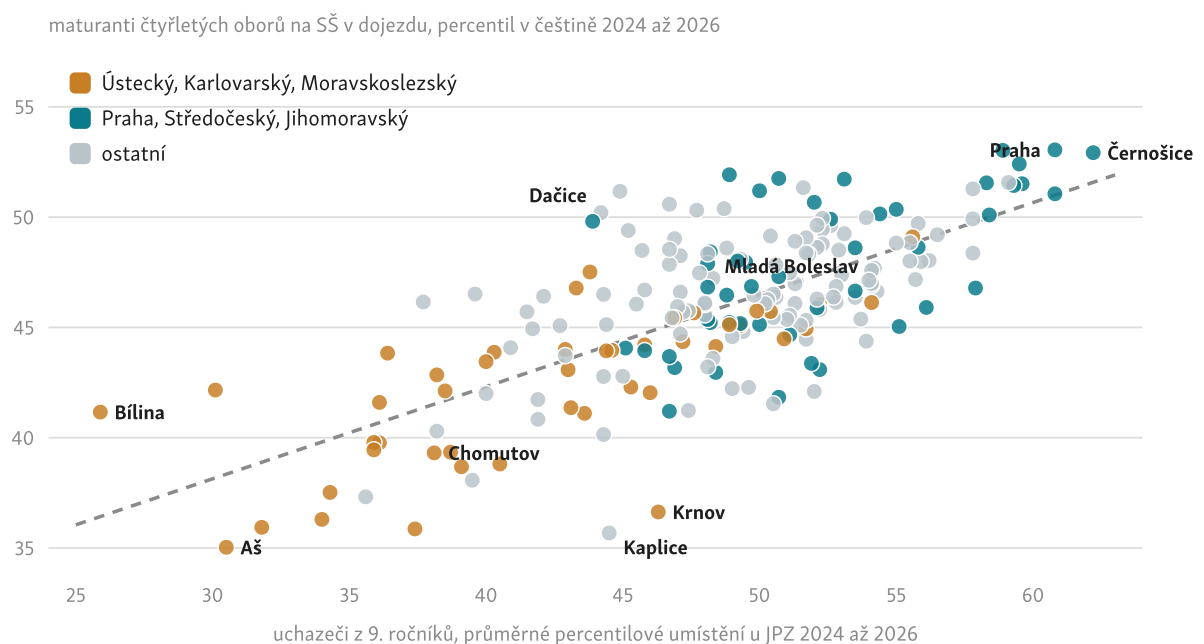
Seřadili jsme 206 obvodů podle startu a rozdělili je na pětiny. V nejslabší pětině je medián startu 39,5, v nejsilnější 55,7, pro srovnání směrodatná odchylka startu mezi všemi obvody je 6,3 bodu. U maturantů v dojezdu je medián 41,9 proti 48,6. Rozpětí je v bodech užší, což se při korelaci pod jedna a při sčítání škol v dojezdu čeká, směr je ale stejný. Neúspěšnost v didaktických testech klesá z 12,1 % v nejslabší pětině na 8,8 % v nejsilnější, hrubá neúspěšnost včetně nepřipustitelných z 15,8 % na 12,1 %. Podíl vysokoškoláků mezi dospělými roste z 10,7 % na 17,3 %, podíl lidí bez maturity klesá z 58 % na 48 %.

Graf 1. Kde startují vzadu, tam jsou vzadu i další kroky dráhy

Hodnoty jsou mediány obvodů v každé pětina. Obvody s nejslabšími uchazeči mají i nejslabší maturanty v dojezdu, nejvyšší podíl neúspěšných v didaktických testech a nejméně vysokoškolsky vzdělaných dospělých. Percentily uchazečů a maturantů jsou z různých populací, srovnávat lze směr, ne rozdíl v bodech. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE. ČSÚ, Sčítání 2021.

Stejně pětiny se liší i v tom, co s dráhou souvisí. Podíl obyvatel v exekuci je v nejslabší pětina 8,7 %, v nejsilnější 4,1 %. Kvalita života bez složky středních škol je 2,5 proti 5,9. Mladí lidé ve věku 20 až 34 let z nejslabší pětiny odcházejí (−1,2 na 1 000 obyvatel ročně), do nejsilnější přicházejí (+0,9).

Start obvodu a cíl v jeho dojezdu spolu souvisejí s korelací 0,71 (95% interval 0,64 až 0,78), při vážení obvodů počtem uchazečů 0,86. Souvislost drží i po očištění od skladby oborů, se standardizovaným cílem je 0,68. A drží i u vlastních škol tam, kde jich je dost. U 45 obvodů s aspoň třemi středními školami a 1 000 testy je korelace startu s výsledkem jen vlastních škol 0,75. U menších obvodů je nízká (0,37 přes všechny obvody), protože jedna odborná škola nebo jedno gymnázium neříká nic o tom, kam odešli ostatní uchazeči.

Graf 2. Kde uchazeči píší slabě, jsou slabší i maturanti v dojezdu

Každý bod je jeden správný obvod. Vodorovně je výsledek jeho uchazečů o maturitní obory, svisle výsledek maturantů čtyřletých oborů na středních školách v dojezdu (váha školy klesá se vzdáleností do 30 km). Korelace 0,71 (95% interval 0,64 až 0,78), přerušovaná přímka je očekávaný cíl podle startu. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

Rozdíl drží i uvnitř typů škol, nejen ve skladbě nabídky. Gymnazisté na školách v dojezdu obvodů se slabým startem píší hůř než gymnazisté jinde (63,4. percentil v nejslabší pětině proti 71,5. v nejsilnější) a totéž platí pro žáky SOŠ (35,7 proti 43,0). Slabý start se tedy opakuje uvnitř každého typu školy. Z praxe to má i druhé vysvětlení, gymnázia v pohraničí musí naplnit třídy, a přijímají proto slabší uchazeče než gymnázia v Praze. Obojí je vlastnost území, ne škol.

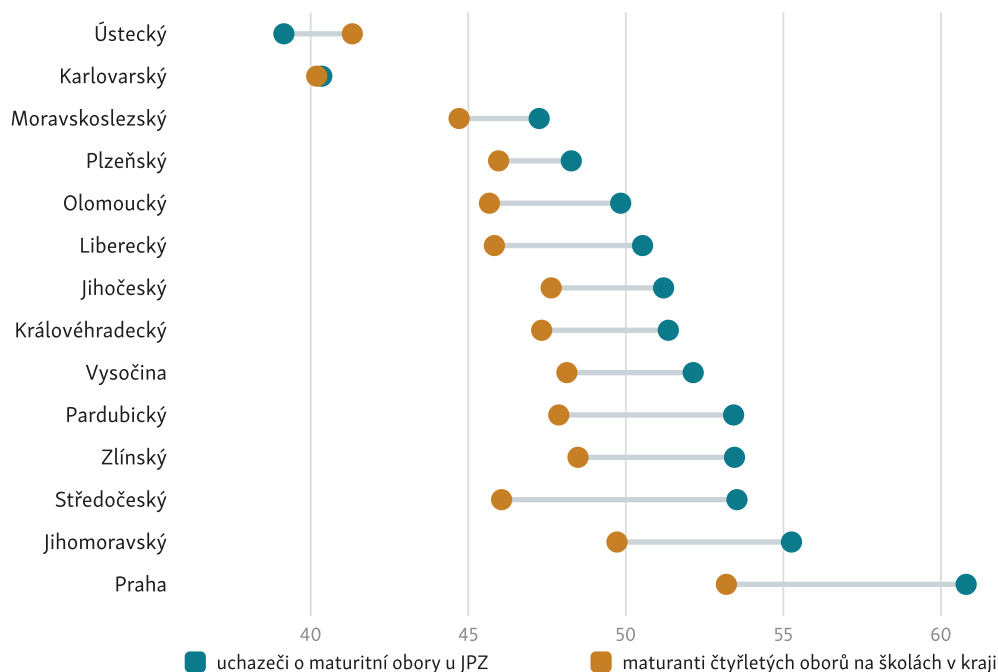
Pořadí obvodů je mezi ročníky stabilní. Start z roku 2024 koreluje se startem z roku 2026 na úrovni 0,87, cíl v dojezdu na 0,89, cíl vlastních škol na 0,83. Výsledek tedy nezávisí na jednom ročníku.

4. Pořadí krajů se u maturity opakuje, propadání ho kopíruje

Kraje, jejichž uchazeči startují nejniž, mají i nejslabší maturanty na svých školách a nejvíc neúspěšných. Percentily obou zkoušek nelze odečítat, srovnávat lze jen pořadí.

Průměrný uchazeč z Ústeckého kraje se umísťuje na 39,1. percentilu, z Prahy na 60,8. Maturanti čtyřletých oborů na školách se sídlem v Ústeckém kraji jsou na 41,3. percentilu, na školách v Praze na 53,2. Pořadí krajů je v obou zkouškách skoro stejné. Výjimkou je Středočeský kraj, 3. ve startu a 8. u maturantů, protože jeho silní žáci maturují v Praze. Moravskoslezský kraj drží ve startu i cíli podobnou pozici (47,2 a 44,7), tedy školy v kraji jako celek rozdíl ani nedoženou, ani neprohloubí.

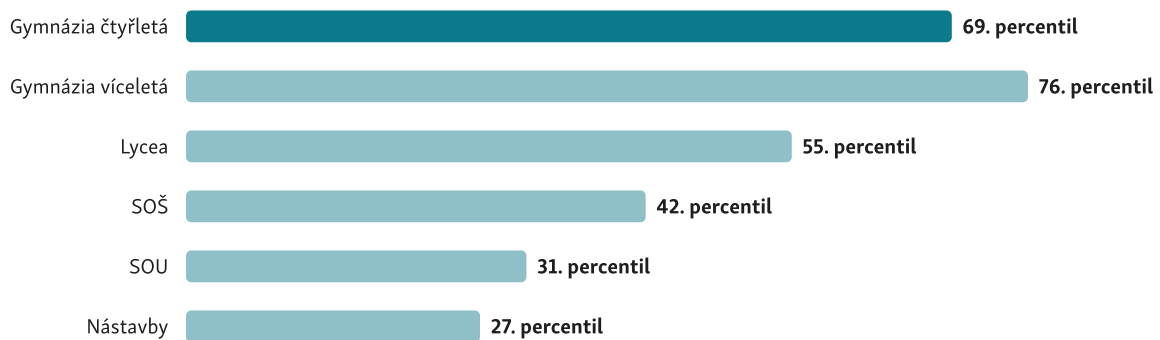
Graf 3. Pořadí krajů u maturity kopíruje pořadí u přijímaček

Vážený průměr percentilového umístění uchazečů z 9. ročníků (modře) a maturantů čtyřletých oborů na školách se sídlem v kraji (oranžově, bez dojezdu). Obě čísla jsou percentily z různých populací, srovnávat lze jen pořadí. Středočeský kraj má u maturantů nižší hodnotu, protože jeho silní žáci maturují v Praze. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

Neúspěšnost pořadí potvrzuje. Na školách v Ústeckém kraji neuspěje v didaktických testech 12,9 % prvomaturantů čtyřletých oborů, v Praze 6,0 %. Včetně nepřípuštěných a omluvených je to 17,1 % proti 10,0 %. V celé republice je čistá neúspěšnost ve čtyřletých oborech 9,3 %, na gymnáziích 1,5 %, na lyceích 4,9 %, na SOŠ 10,9 %, na SOU 18,6 % a v nástavbách 28,7 %.

Maturitní výsledek obvodu je třeba číst s vědomím, že percentil maturanta určuje z velké části typ školy. Žák čtyřletého gymnázia se v češtině umísťuje v průměru na 69. percentilu, žák víceletého gymnázia na 76., žák lycea na 55., žák SOŠ na 42., žák SOU na 31. a žák nástavby na 27. Proto počítáme jen se čtyřletými obory a vedle cíle uvádíme cíl standardizovaný na strukturu typů škol. Podíl gymnazistů v dojezdu přitom se startem nesouvisí (korelace $-0,04$), síť gymnázií je rozložená podle historie a krajské politiky, ne podle výsledků uchazečů.

Graf 4. Percentil maturanta určuje z velké části typ školy

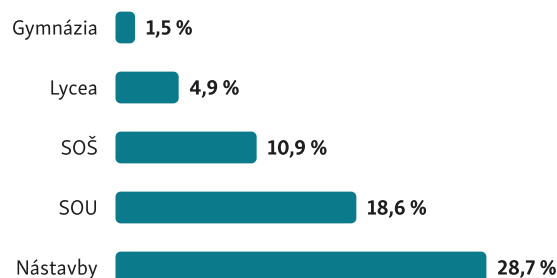
průměrné percentilové umístění v didaktickém testu z češtiny, prvomaturanti 2024 až 2026

Žák čtyřletého gymnázia se v češtině umísťuje v průměru na 69. percentilu, žák SOU na 31. Cíl obvodu proto počítáme jen ze čtyřletých denních oborů a vedle něj uvádíme cíl standardizovaný na republikovou strukturu typů škol. Zdroj CERMAT, společná část maturitní zkoušky, jarní období 2024 až 2026 podle škol, vlastní výpočty AQE.

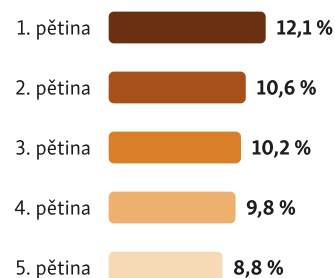
Kde se tedy bere rozdíl v neúspěšnosti mezi obvody, když ne ze skladby oborů? Skutečná neúspěšnost obvodu souvisí s neúspěšností očekávanou podle skladby škol (podíl typů škol krát republiková míra daného typu) jen s korelací $-0,06$, se startem s korelací $-0,63$, při vážení obvodů počtem uchazečů $-0,80$. Podíl SOU a nástaveb se mezi obvody liší málo, proto rozdíly mezi obvody nevysvětluje. Rozhoduje, odkud maturanti přicházejí.

Graf 5. V didaktických testech propadá v nejslabší pětině obvodů skoro každý osmý prvomaturant, v nejsilnější každý dvanáctý

Podle typu školy, ČR 2024 až 2026

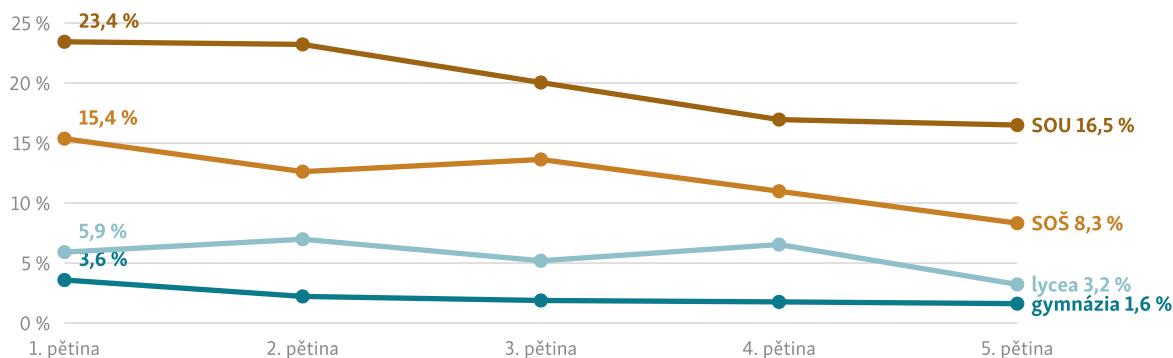

Podle pětín obvodů řazených podle startu

čistá neúspěšnost v didaktických testech, řádný jarní termín 2024 až 2026, vpravo jen čtyřleté denní obory

Vlevo neúspěšnost podle typu školy v celé republice, vpravo medián obvodů podle pětín startu (školy v dojezdu, čtyřleté denní obory). Neúspěšnost souvisí se startem z téhož území (korelace $-0,63$), přestože maturanti jsou už výběrová skupina, prošli přijímacím řízením. Zdroj CERMAT, společná část maturitní zkoušky, jarní období 2024 až 2026 podle škol, vlastní výpočty AQE.

Graf 6. Uvnitř každého typu školy propadají víc maturanti ze slabých území

pětiny obvodů podle startu, školy podle obvodu, kde sídlí, čistá neúspěšnost v didaktických testech 2024 až 2026

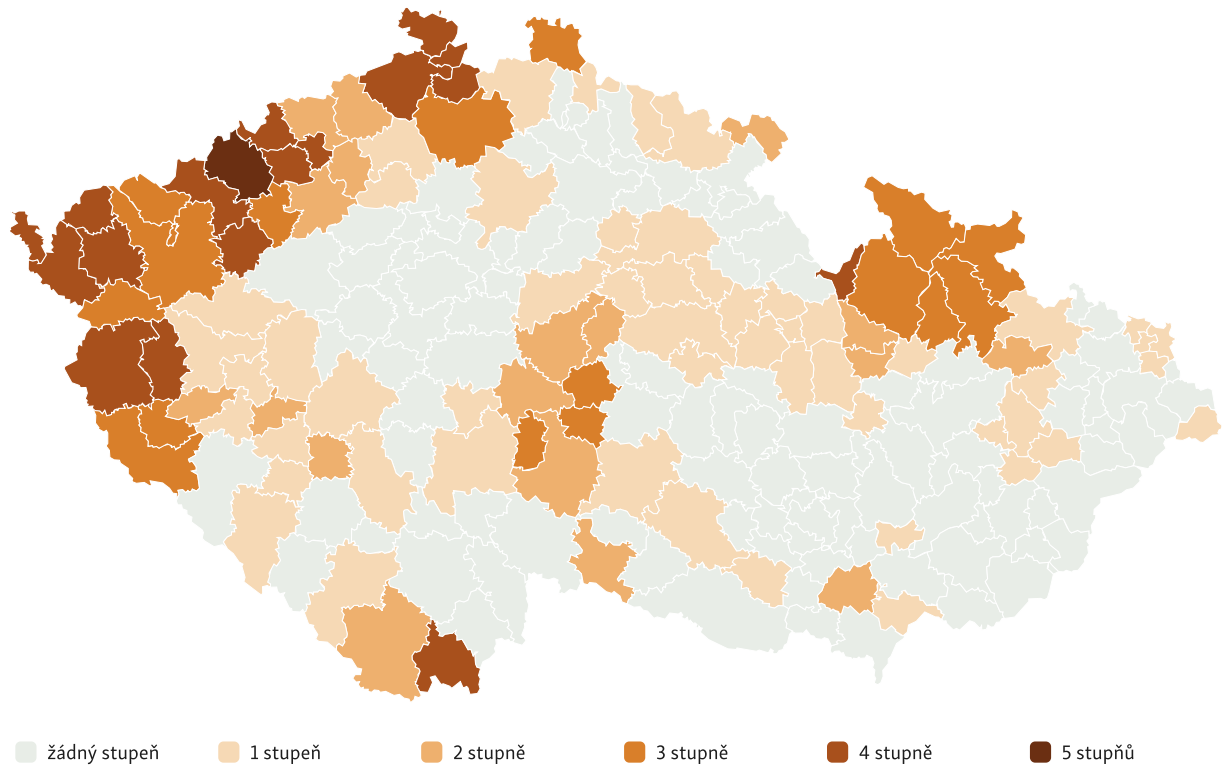
Čistá neúspěšnost prvomaturantů podle typu školy a podle pětiny startu obvodu, v němž škola sídlí. Uvnitř každého typu školy je neúspěšnost v nejslabší pětině vyšší než v nejsilnější, rozdíly mezi obvody tedy nevysvětluje skladba oborů. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

Uvnitř každého typu školy je neúspěšnost v nejslabší pětině startu vyšší než v nejsilnější. Na gymnáziích 3,6 % proti 1,6 %, na SOŠ 15,4 % proti 8,3 %, na SOU 23,4 % proti 16,5 %. Propadají víc maturanti ze slabých území, ne jen maturanti slabých typů škol. Čistá neúspěšnost přitom zvýhodňuje školy, které slabé žáky vyřadí ještě před maturitou, skutečný rozdíl mezi územími je proto spíš ještě větší.

5. Kde je problém hluboký po celé dráze

34 obvodů s 624 tisíci obyvatel je v nejslabší pětině aspoň ve třech z pěti stupňů dráhy. Obvody se čtyřmi nebo pěti slabými stupni leží až na výjimky v Ústeckém a Karlovarském kraji.

Když se ptáme, kde je problém hluboký, nestačí jeden ukazatel. Hloubka propadu počítá stupně dráhy, v nichž obvod patří do nejslabší pětiny. 101 obvodů nemá slabý žádný stupeň, 53 jeden, 18 dva. Dalších 16 obvodů má slabé tři stupně, 17 čtyři a 1 všech pět. Pět z pěti má Chomutov. Čtyři z pěti mají Bílina, Podbořany, Aš, Rumburk, Varnsdorf, Kraslice, Tachov, Most, Litvínov, Kadaň, Cheb, Děčín, Sokolov, Stříbro, Králupy, Nový Bor, Kaplice.

Graf 7. Hloubka propadu, kde je slabé všechno najednou

V kolika z pěti stupňů dráhy je obvod v nejslabší pětině republiky. Stupně jsou uchazeči u JPZ, maturanti v dojezdu, neúspěšnost u maturity, podíl gymnazistů mezi maturanty, vysokoškoláci mezi dospělými.

Čím tmavší, tím víc stupňů vzdělanostní dráhy má obvod v nejslabší pětině republiky. 34 obvodů má tři a víc stupňů, 18 obvodů čtyři nebo pět. Obvody se čtyřmi nebo pěti stupni leží až na výjimky v Ústeckém a Karlovarském kraji a na západě Plzeňského. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE. ČSÚ, Sčítání 2021.

Z 34 obvodů s hloubkou tři a víc jich leží 17 v Ústeckém a Karlovarském kraji, které mají dohromady 23 obvodů. Po krajích je to Ústecký 10, Karlovarský 7, Plzeňský 4, Moravskoslezský 3, Liberecký 3, Vysočina 3, Olomoucký 2, Jihočeský 1, Pardubický 1. V obvodech s hloubkou tři a víc je v exekuci 8,4 % obyvatel proti 4,4 % v obvodech bez slabého stupně, kvalita života je 2,5 proti 5,0 a mladí lidé odcházejí (-1,3 proti 0,0 na 1 000 obyvatel ročně). V pohraničí je hloubka propadu ve školství a hloubka propadu regionu tatáž mapa.

Graf 8. Obvody, kde je problém hluboký po celé dráze

Plný kruh znamená, že obvod patří v daném stupni do nejslabší pětiny republiky. Řazeno podle počtu stupňů a výsledku uchazečů. Tři z pěti stupňů (maturanti, neúspěšnost, gymnazisté) vycházejí ze škol v dojezdu, sousední obvody je proto sdílejí. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE. ČSÚ, Sčítání 2021.

Tabulka 3. Obvody, kde jsou slabé aspoň tři z pěti stupňů dráhy

Obvod	Kraj	Stupňů z 5	Start	Cíl	Neúspěšnost	Gymnazisté	Vysokoškoláci	V exekuci	Vlastní školy
Chomutov	Ústecký	5	38,1	39,3	13,7 %	26 %	10,5 %	13,9 %	46 %
Bílina	Ústecký	4	25,9	41,2	12,3 %	31 %	6,8 %	18,0 %	0 %
Podbořany	Ústecký	4	30,1	42,2	12,3 %	36 %	7,6 %	8,5 %	3 %
Aš	Karlovarský	4	30,5	35,0	21,2 %	56 %	6,6 %	13,7 %	0 %
Rumburk	Ústecký	4	31,8	35,9	18,2 %	29 %	7,7 %	10,3 %	44 %
Varnsdorf	Ústecký	4	34,0	36,3	17,4 %	27 %	8,0 %	11,2 %	28 %
Kraslice	Karlovarský	4	34,3	37,5	16,3 %	37 %	6,6 %	12,9 %	0 %
Tachov	Plzeňský	4	35,6	37,3	13,5 %	35 %	8,6 %	6,2 %	34 %
Most	Ústecký	4	35,9	39,5	13,8 %	26 %	10,8 %	14,4 %	55 %
Kadaň	Ústecký	4	36,1	41,6	12,6 %	36 %	8,6 %	10,4 %	27 %
Litvínov	Ústecký	4	36,1	39,8	12,7 %	26 %	9,7 %	15,4 %	18 %
Cheb	Karlovarský	4	37,4	35,9	19,3 %	41 %	10,2 %	10,3 %	64 %
Děčín	Ústecký	4	38,7	39,3	15,4 %	27 %	10,4 %	11,0 %	50 %
Sokolov	Karlovarský	4	39,1	38,7	14,6 %	31 %	8,5 %	12,2 %	44 %
Stříbro	Plzeňský	4	39,5	38,1	15,8 %	27 %	8,9 %	6,5 %	71 %
Králíky	Pardubický	4	40,0	42,0	12,8 %	30 %	8,1 %	5,6 %	0 %
Nový Bor	Liberecký	4	44,3	40,1	14,0 %	25 %	10,4 %	7,9 %	14 %
Kaplice	Jihočeský	4	44,5	35,7	13,0 %	22 %	9,6 %	6,1 %	78 %
Žatec	Ústecký	3	35,9	39,8	14,3 %	29 %	11,9 %	10,1 %	23 %
Pacov	Vysočina	3	38,2	40,3	18,1 %	30 %	11,5 %	3,1 %	12 %

Obvod	Kraj	Stupňů z 5	Start	Cíl	Neúspěšnost	Gymnazisté	Vysokoškoláci	V exekuci	Vlastní školy
Rýmařov	Moravskoslezský	3	38,2	42,8	10,9 %	38 %	9,8 %	8,5 %	2 %
Mariánské Lázně	Karlovarský	3	40,5	38,8	14,8 %	39 %	11,9 %	7,2 %	44 %
Světlá nad Sázavou	Vysočina	3	40,9	44,1	13,9 %	36 %	10,8 %	3,5 %	21 %
Frýdlant	Liberecký	3	41,5	45,7	10,7 %	25 %	7,3 %	8,3 %	30 %
Jeseník	Olomoucký	3	41,9	40,8	12,0 %	46 %	11,5 %	7,6 %	99 %
Humpolec	Vysočina	3	41,9	41,7	15,4 %	36 %	13,5 %	3,8 %	31 %
Česká Lípa	Liberecký	3	42,9	43,7	10,3 %	23 %	10,1 %	9,8 %	58 %
Bruntál	Moravskoslezský	3	43,1	41,4	10,1 %	34 %	10,8 %	11,1 %	46 %
Karlovy Vary	Karlovarský	3	43,6	41,1	11,5 %	20 %	13,7 %	8,4 %	82 %
Domažlice	Plzeňský	3	44,3	42,8	17,4 %	37 %	10,8 %	5,6 %	70 %
Ostrov	Karlovarský	3	46,0	42,0	11,1 %	26 %	9,7 %	8,2 %	26 %
Krnov	Moravskoslezský	3	46,3	36,6	14,2 %	18 %	11,4 %	7,8 %	91 %
Horšovský Týn	Plzeňský	3	49,0	42,2	17,5 %	30 %	8,5 %	5,8 %	46 %
Šumperk	Olomoucký	3	49,6	42,3	12,6 %	24 %	13,6 %	5,8 %	86 %

Stupňů z 5 je počet stupňů dráhy, v nichž obvod patří do nejslabší pětiny republiky (start, cíl, neúspěšnost, podíl gymnazistů, vysokoškoláci). Sloupec Vlastní školy je podíl testů z vlastních středních škol obvodu na všech testech v jeho dojezdu. Kde je nízký, tři z pěti stupňů popisují hlavně sousední obvody. Podíl obyvatel v exekuci není součástí počtu, uvádíme ho jako kontext.

Tři stupně z pěti pocházejí ze škol v dojezdu, takže sousední obvody, například Most, Bílina, Litvínov, Teplice a Chomutov, sdílejí tytéž školy a jejich hodnoty nejsou nezávislé. Proto jsme hloubku počítali i jen ze tří nezávislých stupňů, ze startu, standardizovaného cíle a vysokoškoláků. Aspoň dva slabé stupně ze tří má 34 obvodů a s hloubkou tři a víc se to shoduje u 94 % obvodů. Vzorec tedy nevzniká jen sdílením škol v dojezdu.

Hloubka má i jiné zdroje než chudobu. Podíl lidí v exekuci pod mediánem mají 3 obvody s hloubkou tři, Humpolec, Světlá nad Sázavou, Pacov. Jsou to menší obvody na Vysočině s jednou nebo dvěma odbornými školami a nízkým podílem gymnazistů v dojezdu. Hloubka tu vychází ze skladby nabídky, ne ze sociálních podmínek. Správné čtení pro takové obvody zní, že silní žáci odjíždějí za gymnáziem daleko.

Opačný pól existuje také. 30 obvodů je v nejsilnější pětině aspoň ve třech stupních, čtyři nebo pět jich mají Kralupy nad Vltavou, Říčany, Tišnov, Žďár nad Sázavou, Slavkov u Brna, Blansko, Uherské Hradiště, Opava, České Budějovice, Hradec Králové, Černošice, Šlapanice, Beroun, Kuřim, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Brno, Praha, Pardubice. Až na výjimky jde o metropole, jejich zázemí a větší krajská města.

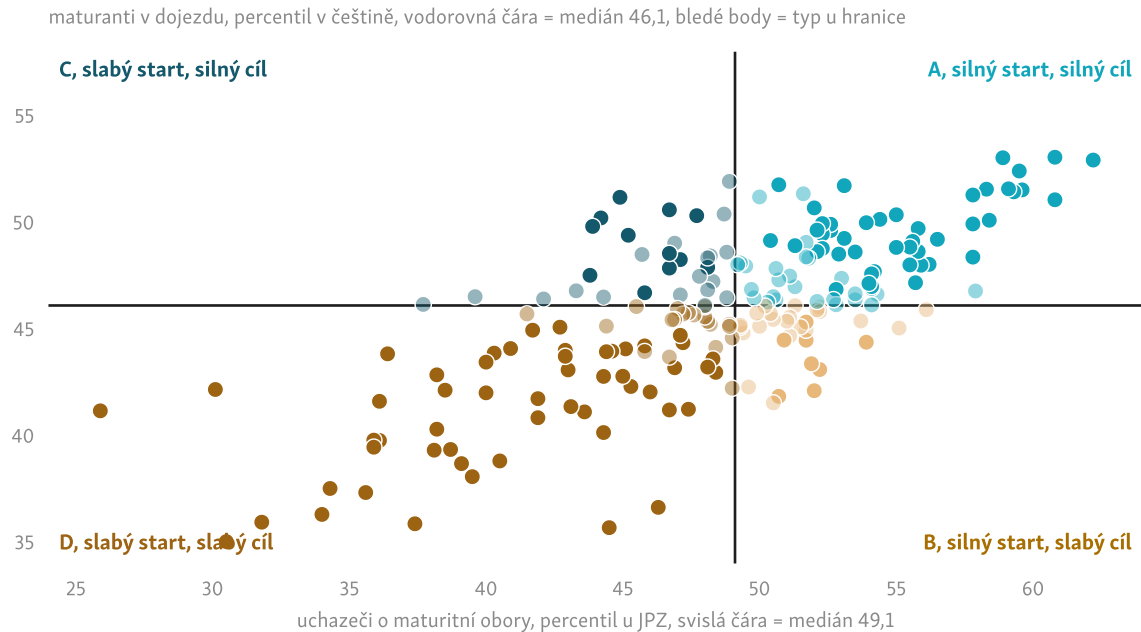
Hloubka popisuje stav, příčiny sama nerozliší. Vzdělané rodiny se stěhují tam, kde se dobře žije, a jejich děti pak píšou testy dobře. Chudoba, exekuce a odliv vzdělaných v pohraničí trvají třicet let a školy je nezpůsobily. Hloubka ale říká, že tam, kde je slabé všechno najednou, nepomůže opatření zaměřené na jeden stupeň.

6. Čtyři typy obvodů a co říká okolí

6.1 Čtyři typy

Typ D, slabý start i slabý cíl, má 73 obvodů a 1,7 milionu obyvatel. Typ A, silný start i silný cíl, má 73 obvodů a 3,4 milionu obyvatel. Typy B a C jsou většinou obvody v silnějším nebo slabším okolí.

Graf 9. Start a cíl dělí obvody do čtyř typů

Svislá čára je medián startu, vodorovná medián cíle. Vpravo nahoře typ A, silný start i silný cíl, vlevo dole typ D, slabý start i slabý cíl. Typy B a C jsou obvody, kde se start a cíl rozcházejí, u většiny z nich jde o obvody v silnějším nebo slabším okolí. Bledé body jsou obvody, jejichž typ není v simulacích jistý. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

Tabulka 2. Čtyři typy obvodů, kolik jich je a čím se liší

Typ	Start	Cíl	Obvodů	z toho u hranice	Obyv. mil.	Start	Start okolí	Cíl	Cíl stand.	Neúspěšnost	Gymnazisté	Vysokoškoláci	V exekuci
■ A	silný	silný	73	26	3,4	53,5	53,9	48,6	48,5	8,9 %	33 %	14,8 %	4,3 %
■ B	silný	slabý	30	22	0,6	51,2	50,0	45,1	44,6	10,8 %	31 %	14,0 %	5,1 %
■ C	slabý	silný	30	18	0,4	46,8	50,0	48,1	48,1	9,3 %	32 %	12,7 %	5,3 %
■ D	slabý	slabý	73	20	1,7	44,3	45,7	43,1	42,7	11,7 %	30 %	11,5 %	6,8 %

Silný nebo slabý start je výsledek uchazečů nad nebo pod mediánem obvodů, silný nebo slabý cíl výsledek maturantů v dojezdu nad nebo pod mediánem. U hranice jsou obvody, které si typ v simulacích udrží v méně než 60 % případů. Počty obyvatel jsou za celé obvody, ostatní hodnoty mediány obvodů. Start, start okolí, cíl a standardizovaný cíl jsou průměrné percentilové umístění. Neúspěšnost je čistá neúspěšnost v didaktických testech. Gymnazisté jsou podíl prvomaturantů na gymnáziích v dojezdu. Vysokoškoláci a lidé v exekuci jsou podíly obyvatel obvodu. Zdroj CERMAT, ČSÚ, MPSV, vlastní výpočty AQE.

A, silný start i silný cíl (73 obvodů, 3,4 mil. obyvatel). Metropole a jejich zázemí, jižní Morava, Zlínsko, Vysočina. Největší s jistým zařazením jsou Praha, Brno, Liberec, Olomouc, České Budějovice. Neúspěšnost je nejnižší (8,9 %), podíl gymnazistů nejvyšší (33 %). Z 21 obvodů Jihomoravského kraje je jich tu 11, ze 13 obvodů Zlínského 10.

B, silný start, slabý cíl (30 obvodů, z toho 22 u hranice). Uchazeči nadprůměrní, školy v dojezdu podprůměrné. Rozdíl mezi startem okolí a vlastním startem je tu v mediánu -1,0 bodu, tedy obvod je silnější než jeho okolí a cíl táhne dolů sousedé. Typ B neznámá, že obvodu chybí gymnázium. Znamená, že jeho silní žáci maturují v síti, která sbírá i slabší žáky z okolí, nebo odjíždějí dál. Největší s jistým zařazením jsou Tábor, Kolín, Hodonín, Valašské Meziříčí, Hlučín.

C, slabý start, silný cíl (30 obvodů, z toho 18 u hranice). Uchazeči podprůměrní, školy v dojezdu nadprůměrné. Rozdíl mezi startem okolí a vlastním startem je +3,2 bodu, jde o obvody v dojezdu silnějšího centra. Největší s jistým zařazením jsou Přerov, Znojmo, Kroměříž, Jaroměř, Hořice. Slabý start tu nemusí být osud, zásluhu na tom má ale dojezd, ne vlastní školy.

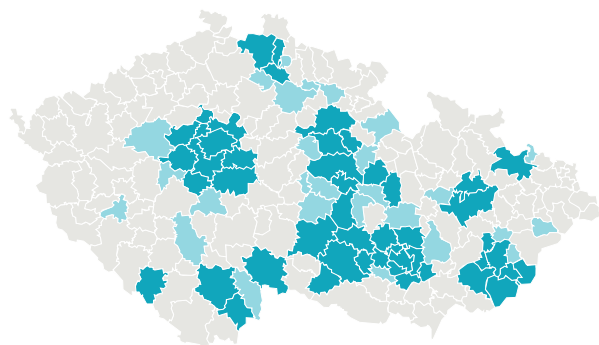
D, slabý start i slabý cíl (73 obvodů, 1,7 mil. obyvatel). Největší s jistým zařazením jsou Ostrava, Ústí nad Labem, Havířov, Most, Teplice. Patří sem všech 15 obvodů Ústeckého kraje, všech 7 obvodů Karlovarského a 13 z 22 obvodů Moravskoslezského. Neúspěšnost je nejvyšší (11,7 %),

vysokoškoláků nejméně (11,5 %), v exekuci nejvíc lidí (6,8 %). Patří sem ale i průmyslová města s nadprůměrnou nabídkou práce, například Cheb, Mělník, Česká Třebová, Český Krumlov. Silná ekonomika sama dobrý start nezaručuje.

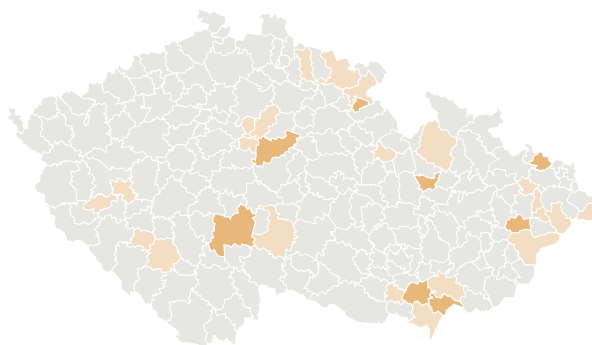
U 86 obvodů je typ nejistý, jejich hodnoty leží blízko mediánu a v simulacích se přesouvají mezi typy, například Plzeň, Frýdek-Místek, Mladá Boleslav, Prostějov, Třinec, Písek. V mapách jsou vybledlé, v příloze označené hvězdičkou a v doporučeních s nimi nepracujeme. Nejjistější je typ D, medián jistoty 81 %.

Graf 10. Kde leží obvody jednotlivých typů

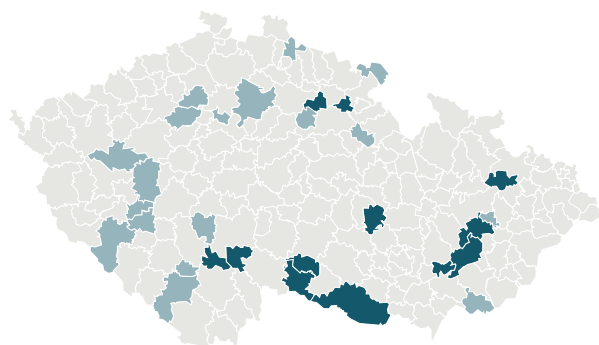
A silný start, silný cíl, 73 obvodů

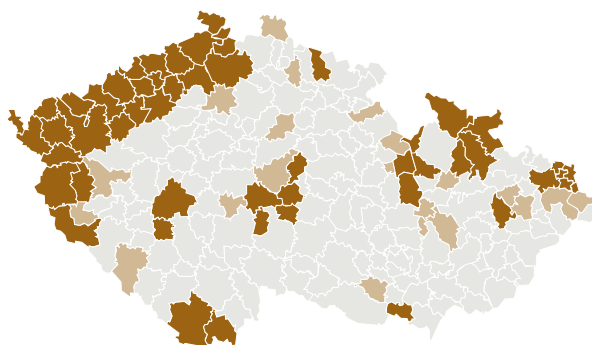
B silný start, slabý cíl, 30 obvodů

C slabý start, silný cíl, 30 obvodů

D slabý start, slabý cíl, 73 obvodů

Každá mapa ukazuje jen obvody jednoho typu, bledě jsou vyznačeny obvody, jejichž typ není v simulacích jistý. Typ D, slabý start i slabý cíl, pokrývá celý Ústecký a Karlovarský kraj a většinu Moravskoslezského. Typ A leží kolem Prahy a Brna, ve Zlínském kraji a na Vysočině. Sousední obvody sdílejí tytéž školy, proto mapa tvoří souvislé plochy. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

6.2 Co říká okolí a co ne

Cíl obvodu je z větší části výsledek škol v sousedních obvodech. Kde je start slabý a cíl ne, je to skoro vždy dojezd do většího města, ne vlastní školy.

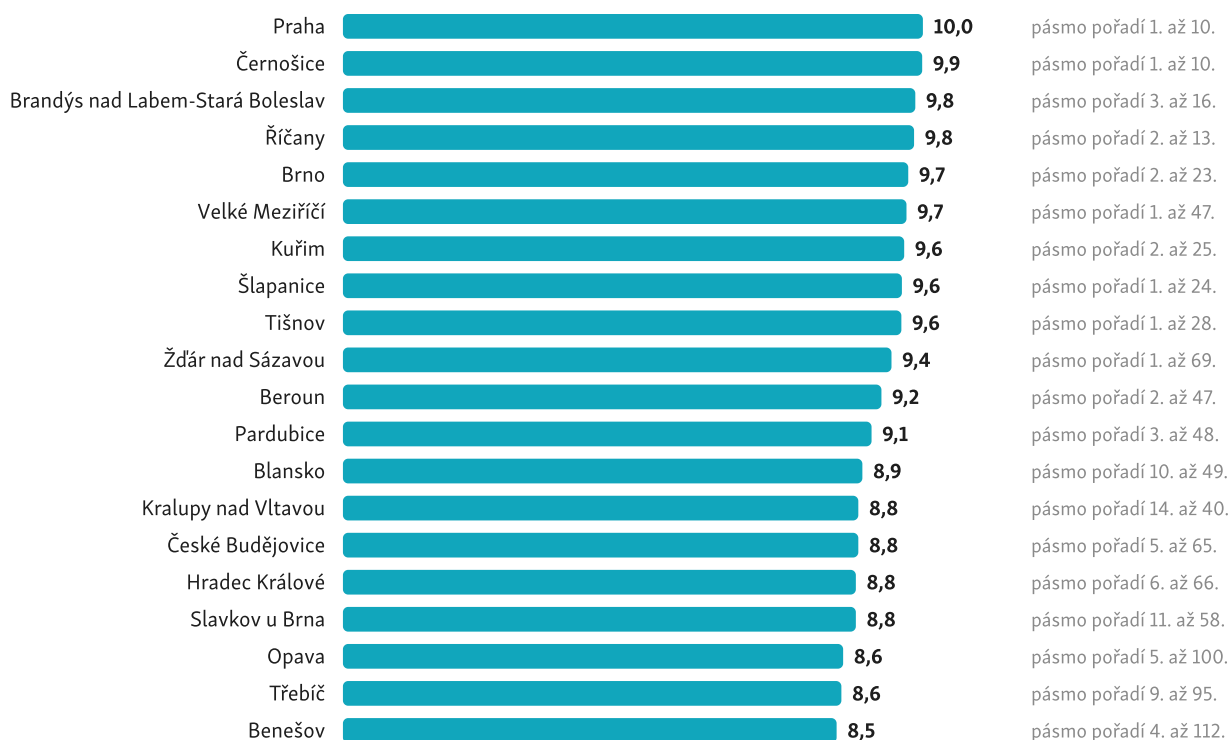
16 obvodů má start v nejslabší pětině, ale cíl mimo ni. Vlastní školy v nich tvoří v mediánu jen 10 % testů v dojezdu. Havířov, Orlová a Bohumín mají v dojezdu ostravské školy, Česká Lípa a Roudnice nad Labem silnější školy v okolních obvodech, jejich vlastní školy jsou přitom na úrovni startu, ne nad ním. Je to zpráva o tom, že do 30 km je silnější nabídka, ne o tom, že by školy v těchto obvodech držely laťku výš. Pro rodiče je to dobrá zpráva, o školách v obvodu to ale nic neříká.

Posun, tedy cíl nad nebo pod očekávání ze startu celé dojezdové oblasti, je malý a nejvíc souvisí s podílem gymnázií v dojezdu (korelace 0,33), se vzdělaností dospělých skoro vůbec (0,07). Největší kladný posun mají Dačice, Kralovice, Prachovice, Kroměříž, Nepomuk, největší záporný Kaplice, Krnov, Hustopeče, Pacov, Hodonín. U obvodů s jednou nebo dvěma středními školami by výčet znamenal jmenování školy, proto ho dál nerozvádíme a v příloze uvádíme výsledek vlastních škol jen tam, kde mají aspoň 300 testů.

7. Index školních šancí 2026

Nejvyšší index mají Praha, Černošice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Říčany, Brno. Nejnižší Aš, Rumburk, Varnsdorf, Kraslice, Tachov.

Graf 11. Dvacet obvodů s nejvyšším indexem, metropole, jejich zázemí a krajská města

Index školních šancí spojuje start (vlastní obvod) a cíl (školy v dojezdu) se stejnou váhou, škála 0 až 10. Pásma ukazují, kam se obvod v pořadí může posunout, když se změní ročník zkoušek a vzorek škol (90 % z 1 000 simulací). Pořadová čísla uvádíme jen v příloze, protože pásma jsou široká. Zdroj CERMAT, JPZ 2024 až 2026 a maturitní zkouška 2024 až 2026, vlastní výpočty AQE.

Index spojuje start doma a nabídku v dojezdu se stejnou váhou. Vysoký index znamená, že děti v obvodu startují vpředu a střední školy v dojezdu na tom staví. Nízký index znamená slabé obvod. Index nehodnotí školy ani radnice, hodnotí podmínky, do kterých se v obvodu rodí děti, a nabídku, kterou mají v dojezdu.

Na konkrétní místo v pořadí se nedá spoléhat. Pásma pořadí má v mediánu šířku 90 míst, protože cíl kolísá podle ročníku a vzorku škol. Typ si v 90 % simulací udrží 20 % obvodů, u 86 obvodů je nejistý. Proto v textu mluvíme o dvacítkách a pětínách a pořadové číslo uvádíme jen v příloze s pásmem.

8. Co za tím je, rodiče, chudoba a síť škol

Vzdělanost dospělých a exekuce vysvětlí dvě třetiny rozdílů ve startu. To, jak píší maturanti stejného typu školy v dojezdu, vysvětlí méně.

Podíl vysokoškoláků mezi dospělými v obvodu souvisí se startem s korelací 0,68, tedy vysvětluje 46 % rozdílů. Každý procentní bod vysokoškoláků navíc znamená v průměru o 1,0 bodu lepší start. Podíl obyvatel v exekuci souvisí se startem záporně (−0,69), podíl lidí bez maturity také (−0,69). Vzdělanost a exekuce dohromady vysvětlí 68 % rozdílů ve startu. Start je tedy do velké míry daný prostředím, ve kterém dítě vyrůstá, a tím, jaká část ročníku se na maturitní obor vůbec hlásí.

U standardizovaného cíle, tedy u toho, jak píší maturanti stejného typu školy v dojezdu, je souvislost se vzdělaností dospělých slabší (0,55, 30 % rozdílů). Posun se vzdělaností nesouvisí (korelace 0,07). Zčásti je to dáno tím, jak je posun sestrojen, a zčásti tím, že posun odráží hlavně skladbu škol v okolí. Plyne z toho jen to, že síť středních škol v dojezdu, hlavně podíl gymnázií a ly-

ceí, je jediná složka dráhy, kterou veřejná správa nastavuje přímo. Volné pole pro politiku z posunu nevyplyvá.

Kvalita života bez složky středních škol souvisí se startem s korelací 0,62, s cílem 0,53. Část souvislosti je daná tím, že index sám obsahuje exekuce, hmotnou nouzi a nezaměstnanost. Ze tří pilířů indexu souvisí start nejvíc se Zdravím (0,60, prostředí a životní podmínky) a se Vztahy (0,49, sociální vazby), nejméně s Prací (0,29, ekonomika a nabídka práce). Průmyslové obvody s nabídkou práce a slabým startem, například Cheb, Mělník, Česká Třebová, Český Krumlov, jsou toho příkladem.

9. Co s tím může udělat stát, kraj a město

Pro stát

Slabý start v pohraničí nezpůsobily školy. Je to důsledek chudoby, exekucí a odchodu vzdělaných lidí, který trvá třicet let. Stát už dnes rozděluje podporu podle indexu socioekonomického znevýhodnění škol, má Střední článek podpory, OP JAK a Spravedlivou transformaci pro uhelné kraje. Tato studie k tomu přidává územní pohled po celé dráze místo pohledu na jednu školu. Kde je hloubka propadu tři a víc, měla by podpora mířit na celou dráhu, od mateřské školy po maturitu, a měřit se na stejných datech, tedy na výsledku uchazečů, na výsledku a neúspěšnosti maturantů a na podílu ročníku, který se na maturitní obor hlásí. Hloubku a typ doporučujeme jako podklad pro zacílení, ne jako klíč k rozdělení peněz.

Pro kraje, zřizovatele většiny středních škol

Kraj nastavuje síť škol a kapacity oborů, tedy jedinou složku dráhy, kterou veřejná správa řídí přímo. Z dat plynou tři úkoly. Za prvé u obvodů typu B zjistit podle oborů, kam silní uchazeči odcházejí, a jestli nechybí lyceum nebo gymnaziální třída blíž domovu. Jde o skladbu oborů, ne o nové kapacity, ročníky 2024 až 2026 jsou vrchol demografické vlny a kraj, který teď otevře třídy, je bude za pár let zavírat. Za druhé u obvodů typu D nastavit kapacity odborných škol tak, aby nemusely brát každého kvůli normativu, a omezit dálkové nastavby s neúspěšností kolem třetiny. Dál financovat přípravu na didaktické testy ve třetím a čtvrtém ročníku, hlavně z matematiky, a práci s docházkou a odchody ve druhém ročníku, kde se žáků ztrácí nejvíc. Za třetí sledovat soukromé školy, které kraj nezřizuje, ale které v pohraničí tvoří významnou část nabídky s vysokou neúspěšností.

Pro města, zřizovatele základních škol

Start vzniká v rodině, v mateřské škole a na základní škole. Jednotná přijímací zkouška měří dva předměty a souvisí i s placenou přípravou, kterou v Praze má velká část uchazečů a v pohraničí skoro nikdo. Město má jiné páky než jen sledovat výsledky. Může nastavit spádové obvody tak, aby se ve městě nedělily školy na silné a slabé, podpořit docházku do mateřské školy od tří let, přípravné třídy, školního psychologa a sociálního pedagoga, obědy zdarma a spolupráci s OS-POD. A má srovnání. Obvody stejného typu, které startují lépe, jsou v příloze, a to, co dělají jinak, se dá zjistit návštěvou, ne tabulkou.

Pro ředitele škol

Studie měří území, školy hodnotit nemůže. Vstupní úroveň žáků ani odchody na víceletá gymnázia v datech nejsou a u obvodů s jednou školou o ní záměrně nic neříkáme. Studie říká, s jakým startem žáci do školy přicházejí, jaké výsledky mají školy v dojezdu a jaká část neúspěšnosti u maturity je vlastnost území, ne školy. Otázka pro sborovnu i pro zřizovatele zní, ve kterém stupni dráhy se vašich žáků ztrácí nejvíc a kdo za ten stupeň odpovídá mimo školu.

10. Co jsme ověřili a co studie neumí

10.1 Ověření

- **Dojezd.** S vahou klesající do 20 km místo 30 se typ shoduje u 84 % obvodů, do 40 km u 88 %, s pevným kruhem 25 km bez vážení u 89 %. Korelace startu a cíle je bez Prahy 0,71, jen u obvodů nad 10 tisíc obyvatel 0,81.
- **Skladba oborů.** Se standardizovaným cílem se typ shoduje u 83 % obvodů, s cílem včetně víceletých gymnázií u 84 %. S výsledkem jen vlastních škol u obvodů s aspoň třemi školami a 1 000 testy u 84 %.

- **Jeden ročník.** S ročníkem 2026 místo průměru tří let se typ shoduje u 77 % obvodů. Pořadí obvodů je mezi ročníky stabilní (start 0,87, cíl 0,89, vlastní školy 0,83).
- **Hloubka ze tří stupňů.** Hloubka jen ze startu, standardizovaného cíle a vysokoškoláků se s pětistupňovou shoduje u 94 % obvodů.

10.2 Co studie neumí

- **Sleduje území, ne tytéž žáky.** Uchazeči a maturanti z let 2024 až 2026 jsou různé ročníky. Cíl je vlastnost území a jeho okolí, ne přidaná hodnota škol. CERMAT má u každého maturanta jeho výsledek přijímací zkoušky z doby před čtyřmi lety, anonymizované propojení za obvody by skutečnou dráhu ukázalo. O taková data požádáme pro ročník 2027.
- **Vidí jen uchazeče o maturitní obory.** V datech uchazečů nejsou žáci, kteří jdou na učební obory, ani žáci speciálních škol. V pohraničí jich je víc, rozdíly mezi územími jsou proto ve skutečnosti větší. Podíl ročníku, který se hlásí, jsme z dostupných dat nedokázali spolehlivě spočítat, protože CERMAT vynechává školy s méně než deseti uchazeči a chybí odchody na víceletá gymnázia.
- **Percentily z různých populací.** Percentil uchazeče se počítá mezi uchazeči o maturitní obory, percentil maturanta mezi prvomaturanty. Srovnáváme pořadí a pětiny, odečítat je nelze.
- **Dojezd je odhad.** Váhy vycházejí ze vzdušné vzdálenosti mezi centry obvodů, ne z jízdních řádů. Šluknovský výběžek, Králíky nebo Pacov mají skutečnou spádovost jinou, než kruh naznačuje. Data o bydlišti žáků středních škol má MŠMT v matrice, jejich agregace za obvody by dojezd nahradila skutečnými toky.
- **Neúspěšnost je jen jarní a jen v testech.** Měříme čistou neúspěšnost prvomaturantů v didaktických testech v řádném jarním termínu. Písemné práce a ústní zkoušky jsou v profilové části a CERMAT je nemá. Kdo neuspěje, má opravné termíny, do roka uspěje většina. Čistá neúspěšnost navíc nezachytí žáky, které škola k maturitě nepřipustí, proto uvádíme i hrubou neúspěšnost.
- **Malé školy a ukrajinští žáci.** CERMAT poskytl výsledky přijímaček jen za školy s deseti a více uchazeči, údaj o výchozí škole není v přihlášce povinný. Uchazeči z Ukrajiny mohli v letech 2024 a 2025 konat zkoušku v upravené podobě. Jak jsou ve výsledcích započtení, CERMAT v souhrnech neuvádí.
- **Praha je jeden obvod.** Rozdíly mezi pražskými městskými částmi jsou pravděpodobně větší než mezi mnoha kraji, data podle výchozí školy je ale nemožné rozlišit.
- **Vzdělanost dospělých** je z roku 2021 a týká se všech obyvatel obvodu od 15 let, ne rodičů dnešních uchazečů.

Souvislosti popsané ve studii jsou statistické, ne prokázané příčiny. Index a typy hodnotí podmínky v území, nikoli práci škol, učitelů ani radnic.

Zdroje

- Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (2026). Souhrnné výsledky jednotné přijímací zkoušky 2024 až 2026 podle výchozí základní školy. Poskytnuto na žádost, č. j. C5643/B/2026/Ř/2.
- Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Souhrnné výsledky společné části maturitní zkoušky podle škol a skupin oborů, jarní zkušební období 2024, 2025 a 2026, prvomaturanti.
- Obce v datech, s.r.o. (2026). Mapa školních šancí. Datový příběh, díl 5, 22. července 2026.
- Obce v datech, s.r.o. Index kvality života, ročníky 2018 až 2025, a jeho metodika. Obce v datech, s.r.o., člen skupiny AQE.
- Český statistický úřad (2021). Sčítání lidu, domů a bytů 2021, obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání, správní obvody ORP. Otevřená data.
- Český statistický úřad (2026). Struktura území České republiky k 1. 1. 2026.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. Vyplacené doplatky na bydlení v obcích, 2025.
- Exekutorská komora ČR, Mapa exekucí, přes datový panel Indexu kvality života.

O studii

Financování a střet zájmů. Studie vznikla z iniciativy AQE advisors, a.s., bez externího zadavatele. Index kvality života vydává Obce v datech, s.r.o., člen skupiny AQE. AQE nabízí obcím a krajům strategie a evaluace školství jako službu.

Licence. Text a grafy jsou zveřejněny pod licencí Creative Commons Uveďte původ 4.0 (CC BY 4.0). Při převzetí uveďte citaci podle boxu Jak citovat a komentář CERMAT z kapitoly 2. Podkladová data nejsou ke stažení, žádnou školu studie nejmenuje.

Kontakt. Jan Havránek, havranek@AQE.cz.

Příloha. Pořadí všech 206 obvodů

Tabulka řadí všech 206 obvodů podle Indexu školních šancí. Index spojuje dvě věci, jak silně startují uchazeči z obvodu a jaké výsledky mají maturanti na středních školách v dojezdu. Pořadí měří, s jakými žáky školy v území pracují, ne jak pracují. Typ A až D je vysvětlený v kapitole 6 a v tabulce 2, hloubka propadu v kapitole 5. Pásmo a jistota říkají, jak moc se na pořadí a typu dá spolehnout. U obvodů s jednou nebo dvěma školami studie o školách záměrně nic neříká.

Tabulka A1. Index školních šancí 2026, všech 206 obvodů

Pořadí	Pásmo	Obvod	Kraj	Typ	Index	Start	Cíl	Cíl st.	Neúsp. %	Gymn. %	Hloubka	Vlastní SŠ	VL %
1	1. až 10.	Praha	Praha	A	10,0	60,8	53,0	52,5	6,0	36	0	53,2	97
2	1. až 10.	Černošice	Středočeský	A	9,9	62,2	52,9	52,2	6,1	36	0		1
3	3. až 16.	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	Středočeský	A	9,8	59,5	52,4	52,0	6,4	36	0	40,9	4
4	2. až 13.	Říčany	Středočeský	A	9,8	58,9	53,0	52,2	6,2	37	0		2
5	2. až 23.	Brno	Jihomoravský	A	9,7	59,6	51,5	51,2	6,6	33	0	52,0	94
6	1. až 47.	Velké Meziříčí	Vysočina	A	9,7	59,1	51,6	48,9	8,8	44	0		18
7	2. až 25.	Kuřim	Jihomoravský	A	9,6	59,3	51,4	51,0	6,7	34	0		2
8	1. až 24.	Šlapanice	Jihomoravský	A	9,6	60,8	51,1	51,0	6,7	32	0		2
9	1. až 28.	Tišnov	Jihomoravský	A	9,6	58,3	51,5	50,2	7,0	38	0		5
10	1. až 69.	Žďár nad Sázavou	Vysočina	A	9,4	57,8	51,3	50,9	10,5	39	0	50,9	86
11	2. až 47.	Beroun	Středočeský	A	9,2	58,4	50,1	48,6	7,8	31	0	49,6	32
12	3. až 48.	Pardubice	Pardubický	A	9,1	57,8	49,9	50,7	7,6	24	1	51,3	59
13	10. až 49.	Blansko	Jihomoravský	A	8,9	55,0	50,4	50,2	7,0	33	0	46,9	13
14	14. až 40.	Kralupy nad Vltavou	Středočeský	A	8,8	53,1	51,7	50,7	7,0	37	0		2
14	5. až 65.	České Budějovice	Jihočeský	A	8,8	55,8	49,7	50,8	7,9	29	0	49,8	99
16	6. až 66.	Hradec Králové	Královéhradecký	A	8,8	56,5	49,2	49,9	7,9	26	1	48,9	70
16	11. až 58.	Slavkov u Brna	Jihomoravský	A	8,8	54,4	50,1	50,0	7,4	33	0		3
18	5. až 100.	Opava	Moravskoslezský	A	8,6	55,6	49,1	48,0	7,8	26	1	49,5	91
19	9. až 95.	Třebíč	Vysočina	A	8,6	53,9	50,0	50,6	8,6	26	1	50,2	94
20	4. až 112.	Benešov	Středočeský	A	8,5	55,8	48,6	46,9	9,5	34	0	47,8	88
21	7. až 85.	Uherské Hradiště	Zlínský	A	8,5	55,5	48,8	47,1	8,5	34	0	49,9	59
22	4. až 81.	Zlín	Zlínský	A	8,4	57,8	48,4	48,1	7,8	30	0	48,1	66
23	9. až 87.	Olomouc	Olomoucký	A	8,4	55,0	48,8	49,6	9,2	32	0	49,4	84
24	12. až 89.	Valašské Klobouky	Zlínský	A	8,2	56,2	48,0	46,9	8,9	32	0		10
25	17. až 77.	Holice	Pardubický	A	8,2	53,1	49,2	50,3	7,9	24	1		8
25	20. až 68.	Kladno	Středočeský	A	8,2	52,6	49,9	49,0	7,8	33	0	44,1	34
27	18. až 99.	Jihlava	Vysočina	A	8,2	52,3	49,9	53,2	8,3	19	1	49,8	99
28	17. až 85.	Židlochovice	Jihomoravský	A	8,1	52,0	50,7	50,4	7,1	33	0		4
29	8. až 107.	Luhačovice	Zlínský	A	8,1	55,9	48,0	47,8	8,1	31	0	44,2	13
30	7. až 117.	Náměšť nad Oslavou	Vysočina	A	8,1	52,6	49,6	47,7	9,4	40	0		3
31	4. až 128.	Nové Město na Moravě	Vysočina	A*	8,1	51,6	51,3	48,9	10,6	46	0		15
32	9. až 92.	Jablonec nad Nisou	Liberecký	A	8,0	55,5	48,0	48,8	9,3	28	0	54,4	27
33	15. až 134.	Vimperk	Jihočeský	A	8,0	52,3	49,5	43,7	11,4	54	0		22
34	26. až 63.	Rosice	Jihomoravský	A	7,9	50,7	51,8	50,8	6,8	36	0		2
34	8. až 124.	Dobříš	Středočeský	A	7,9	53,5	48,6	43,3	8,9	46	0		11
36	15. až 139.	Jindřichův Hradec	Jihočeský	A	7,9	52,1	49,6	45,3	7,8	39	0	50,1	79
37	21. až 101.	Uherský Brod	Zlínský	A	7,7	52,9	48,5	48,1	7,7	32	0	49,5	32
37	3. až 95.	Boskovice	Jihomoravský	A*	7,7	57,9	46,8	46,4	9,0	29	0	46,2	65
39	18. až 102.	Holešov	Zlínský	A	7,7	52,3	48,8	48,9	7,8	31	0	57,4	14
39	9. až 94.	Svitavy	Pardubický	A	7,7	55,7	47,2	47,7	10,2	28	1	48,4	23
41	12. až 103.	Liberec	Liberecký	A	7,7	54,2	47,7	49,8	8,9	23	1	47,5	79
42	15. až 98.	Chrudim	Pardubický	A	7,6	54,1	47,6	48,0	9,1	25	1	44,9	58

Pořadí	Pásmo	Obvod	Kraj	Typ	Index	Start	Cíl	Cíl st.	Neúsp. %	Gymn. %	Hloubka	Vlastní SŠ	VL. %
43	19. až 114.	Moravské Budějovice	Vysočina	 A	7,5	52,1	48,6	47,6	10,3	35	0		26
44	12. až 137.	Polička	Pardubický	 A*	7,5	51,7	49,1	49,1	10,9	36	0		23
45	26. až 83.	Ivančice	Jihomoravský	 A*	7,5	50,0	51,2	50,3	7,1	36	0		2
46	12. až 114.	Hlinsko	Pardubický	 A	7,4	54,1	47,0	46,9	10,1	30	1		4
47	14. až 100.	Trhové Sviny	Jihočeský	 A	7,3	54,0	47,1	49,2	9,0	31	0		0
48	14. až 109.	Litomyšl	Pardubický	 A	7,3	54,1	46,9	50,4	10,3	23	1	47,3	43
49	27. až 95.	Neratovice	Středočeský	 C*	7,3	48,9	51,9	51,4	6,8	37	0		2
50	18. až 132.	Šternberk	Olomoucký	 A	7,3	51,3	48,9	48,6	9,1	38	0		6
51	15. až 134.	Vizovice	Zlínský	 A*	7,2	53,0	47,4	47,4	9,1	27	0	42,8	11
51	25. až 100.	Bystřice pod Hostýnem	Zlínský	 A*	7,2	54,3	46,6	47,8	8,9	26	1		3
53	16. až 139.	Písek	Jihočeský	 A*	7,1	51,8	48,3	48,2	8,5	25	1	49,6	78
53	13. až 125.	Jičín	Královéhradecký	 A*	7,1	51,7	48,4	48,3	9,3	30	0	53,2	51
55	28. až 111.	Otrokovice	Zlínský	 A	7,0	50,4	49,1	48,5	7,8	33	0		6
56	21. až 110.	Vyškov	Jihomoravský	 A*	7,0	53,5	46,6	47,6	7,3	33	0		0
57	23. až 115.	Turnov	Liberecký	 A	7,0	52,8	46,9	47,2	10,0	28	0	42,5	29
58	7. až 109.	Kyjov	Jihomoravský	 B*	7,0	56,1	45,9	43,4	10,8	37	0		11
59	22. až 154.	Prachatice	Jihočeský	 C*	6,9	48,7	50,4	50,4	11,9	51	1		58
60	19. až 113.	Kravaře	Moravskoslezský	 A*	6,8	54,1	46,1	45,2	9,5	31	0		0
61	26. až 108.	Vysoké Mýto	Pardubický	 A*	6,8	53,5	46,4	49,0	9,6	22	1	45,2	30
62	24. až 117.	Přeštice	Plzeňský	 A*	6,6	52,7	46,4	49,1	9,6	23	1		0
63	21. až 139.	Litovel	Olomoucký	 A*	6,5	51,1	47,5	46,9	9,1	38	0		8
64	21. až 126.	Havlíčkův Brod	Vysočina	 A*	6,5	52,8	46,1	43,3	11,3	38	0	47,6	72
65	44. až 138.	Telč	Vysočina	 C	6,5	47,7	50,3	51,1	8,8	34	0		11
66	14. až 148.	Třeboň	Jihočeský	 A*	6,4	50,6	47,8	47,7	9,6	34	0	44,8	40
67	11. až 155.	Železný Brod	Liberecký	 A*	6,4	51,3	47,0	47,2	10,1	30	0		5
68	21. až 149.	Rakovník	Středočeský	 A*	6,3	50,7	47,3	43,7	9,3	34	0	48,2	77
69	21. až 148.	Rožnov pod Radhoštěm	Zlínský	 A*	6,2	52,1	46,3	45,8	10,7	32	0	42,5	26
70	35. až 158.	Klatovy	Plzeňský	 C*	6,2	48,8	48,6	49,1	10,7	31	0	49,0	94
71	45. až 134.	Přelouč	Pardubický	 A*	6,2	49,3	48,1	49,6	8,9	23	1		3
72	43. až 125.	Mnichovo Hradiště	Středočeský	 A*	6,1	49,5	47,9	48,5	8,8	27	0		4
72	53. až 134.	Kroměříž	Zlínský	 C	6,1	46,7	50,6	50,2	8,1	34	0	52,2	49
74	14. až 110.	Český Brod	Středočeský	 B*	6,1	55,1	45,0	44,7	9,8	36	0		17
74	17. až 125.	Horažďovice	Plzeňský	 B*	6,1	53,7	45,4	46,1	11,3	28	1		9
76	26. až 163.	Hořovice	Středočeský	 A*	6,1	49,2	48,0	45,3	9,6	34	0		23
76	25. až 128.	Frenštát pod Radhoštěm	Moravskoslezský	 B*	6,1	52,2	46,0	45,8	10,7	31	0	48,9	14
78	31. až 135.	Vsetín	Zlínský	 B*	6,0	52,2	45,8	46,0	11,2	28	0	45,9	57
79	43. až 157.	Mladá Boleslav	Středočeský	 C*	6,0	48,2	48,4	49,3	8,1	25	1	49,0	84
80	34. až 121.	Nymburk	Středočeský	 B*	5,9	52,1	45,9	47,4	9,2	27	0	45,4	18
81	67. až 154.	Bystřice nad Pernštejnem	Vysočina	 C	5,9	44,9	51,2	46,3	9,8	52	0		17
82	23. až 166.	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	 A*	5,8	50,5	46,5	45,8	10,7	37	0		23
82	48. až 145.	Nový Bydžov	Královéhradecký	 C*	5,8	48,1	48,3	48,8	8,6	28	1		6
84	35. až 148.	Sedlčany	Středočeský	 A*	5,8	49,7	46,9	42,9	10,2	46	0		25
84	37. až 139.	Plzeň	Plzeňský	 B*	5,8	51,3	46,1	49,0	9,5	22	1	45,9	98
86	59. až 187.	Kralovice	Plzeňský	 C*	5,7	46,9	49,0	48,4	7,0	45	1		98
87	23. až 171.	Nová Paka	Královéhradecký	 A*	5,7	50,6	46,4	46,8	10,0	34	0		19
88	17. až 123.	Nové Město nad Metují	Královéhradecký	 B	5,6	53,9	44,4	44,1	11,0	33	0		7
89	48. až 172.	Znojmo	Jihomoravský	 C	5,6	48,1	47,9	45,5	9,9	37	0	48,9	93
90	64. až 187.	Dačice	Jihočeský	 C	5,5	44,2	50,2	42,7	10,7	61	2		36
91	46. až 156.	Týn nad Vltavou	Jihočeský	 C	5,5	45,2	49,4	50,4	7,9	31	0		0
91	32. až 157.	Chotěboř	Vysočina	 A*	5,5	49,8	46,5	44,9	10,6	34	0		11
93	47. až 159.	Milevsko	Jihočeský	 C*	5,5	48,3	47,2	47,0	9,3	29	0		8
94	33. až 133.	Dvůr Králové nad Labem	Královéhradecký	 A*	5,5	50,3	46,3	47,1	8,8	29	0	45,0	18
95	55. až 160.	Soběslav	Jihočeský	 C	5,4	47,1	48,2	46,8	8,4	32	0		32
96	66. až 142.	Přerov	Olomoucký	 C	5,4	46,7	48,5	49,2	8,7	31	0	47,5	43

Pořadí	Pásmo	Obvod	Kraj	Typ	Index	Start	Cíl	Cíl st.	Neúsp. %	Gymn. %	Hloubka	Vlastní SŠ	VL. %
97	44. až 133.	Valašské Meziříčí	Zlínský	 B	5,3	51,7	45,3	46,9	10,3	24	1	47,4	37
98	71. až 177.	Bučovice	Jihomoravský	 C	5,3	43,9	49,8	49,1	9,1	38	1		23
99	41. až 146.	Jilemnice	Liberecký	 B*	5,3	51,1	45,5	44,1	11,8	41	0		12
99	43. až 137.	Ústí nad Orlicí	Pardubický	 B*	5,3	50,2	46,1	49,0	10,2	25	1	46,6	33
101	45. až 169.	Tanvald	Liberecký	 C*	5,3	47,8	47,5	47,1	10,2	36	1		0
102	40. až 159.	Slaný	Středočeský	 C*	5,2	48,8	46,5	43,8	10,2	38	0	48,2	16
103	46. až 164.	Veselí nad Moravou	Jihomoravský	 C*	5,2	48,1	46,8	45,6	9,2	30	0	42,1	38
103	19. až 188.	Nepomuk	Plzeňský	 C*	5,2	45,7	48,5	47,9	7,3	35	1		18
105	38. až 142.	Stod	Plzeňský	 B*	5,1	51,0	45,4	48,6	10,5	21	2		0
106	17. až 179.	Frýdlant nad Ostravicí	Moravskoslezský	 B*	5,1	50,4	45,7	45,4	11,8	32	0		8
107	48. až 140.	Kopřivnice	Moravskoslezský	 B*	5,1	51,7	44,9	44,4	10,8	32	0		4
107	31. až 136.	Trutnov	Královéhradecký	 B*	5,1	51,5	45,1	46,1	9,8	25	1	44,7	74
109	21. až 176.	Strakonice	Jihočeský	 B*	5,0	50,5	45,4	44,6	11,7	28	0	44,8	72
110	35. až 161.	Jablunkov	Moravskoslezský	 B*	5,0	49,9	45,7	42,7	12,9	37	1		7
110	63. až 157.	Hořice	Královéhradecký	 C	5,0	46,7	47,9	48,4	8,5	29	0	40,0	11
112	28. až 146.	Tábor	Jihočeský	 B	4,9	51,7	44,5	46,2	9,8	21	1	44,3	95
113	31. až 153.	Pohořelice	Jihomoravský	 B*	4,8	51,1	44,7	42,9	11,6	44	0		0
114	36. až 139.	Hodonín	Jihomoravský	 B	4,7	52,2	43,1	41,8	11,2	33	1		0
115	71. až 157.	Rokycany	Plzeňský	 C*	4,7	47,1	46,6	48,5	9,6	26	1	49,7	11
116	64. až 135.	Hlučín	Moravskoslezský	 B	4,6	50,9	44,5	43,8	10,4	33	0		3
117	27. až 167.	Břeclav	Jihomoravský	 B*	4,6	50,0	45,1	43,6	9,6	32	0	45,5	88
118	55. až 139.	Kolín	Středočeský	 B	4,6	51,9	43,4	45,9	11,5	21	1	42,0	60
119	44. až 169.	Kostelec nad Orlicí	Královéhradecký	 C*	4,5	48,0	46,1	47,3	10,1	27	0	40,2	25
120	61. až 152.	Lysá nad Labem	Středočeský	 B*	4,4	49,3	45,2	46,4	9,4	29	0	42,2	21
120	53. až 152.	Česká Třebová	Pardubický	 D*	4,4	48,0	46,0	48,8	10,4	25	1	46,6	23
122	84. až 167.	Jaroměř	Královéhradecký	 C	4,4	45,8	46,7	47,1	8,9	30	0		3
123	57. až 156.	Votice	Středočeský	 D*	4,3	48,9	45,2	45,6	10,3	26	1		0
124	77. až 140.	Bílovec	Moravskoslezský	 B*	4,3	49,3	45,1	44,1	10,3	33	0		3
124	77. až 180.	Vítkov	Moravskoslezský	 C	4,3	43,8	47,5	47,0	8,6	28	2		0
126	52. až 149.	Mohelnice	Olomoucký	 B	4,3	52,0	42,1	41,8	12,1	29	2		21
127	46. až 156.	Náchod	Královéhradecký	 B*	4,2	49,4	44,8	44,7	10,5	31	0	44,8	51
128	44. až 174.	Třinec	Moravskoslezský	 D*	4,2	48,9	45,1	44,3	11,7	32	0	49,2	18
129	66. až 169.	Prostějov	Olomoucký	 D*	4,2	47,4	45,8	46,8	7,1	32	0	45,4	90
130	60. až 165.	Žamberk	Pardubický	 D*	4,2	48,0	45,6	46,9	10,6	36	0		21
131	49. až 173.	Semily	Liberecký	 D*	4,1	47,0	45,9	45,4	11,2	35	0	39,8	26
132	55. až 164.	Poděbrady	Středočeský	 D*	4,1	48,2	45,2	46,2	9,9	27	0	47,4	44
133	75. až 164.	Nový Jičín	Moravskoslezský	 D*	4,1	47,6	45,7	45,5	10,3	29	0	45,2	35
133	58. až 167.	Mělník	Středočeský	 D*	4,1	48,1	45,4	45,0	11,0	34	0	43,7	40
135	51. až 161.	Dobruška	Královéhradecký	 D*	4,0	49,0	44,6	44,1	11,5	34	0	43,8	39
136	82. až 163.	Nýřany	Plzeňský	 D*	4,0	47,2	45,7	48,6	9,7	21	1		0
137	91. až 180.	Roudnice nad Labem	Ústecký	 C*	3,9	43,3	46,8	44,5	10,9	37	1	50,4	30
138	80. až 175.	Vodňany	Jihočeský	 C*	3,9	44,3	46,5	47,8	10,0	28	0	43,8	32
139	68. až 178.	Konice	Olomoucký	 D*	3,8	45,5	46,1	46,2	7,9	31	1		0
140	43. až 156.	Hustopeče	Jihomoravský	 B	3,7	50,7	41,8	40,6	12,6	42	2	42,3	49
140	66. až 180.	Odry	Moravskoslezský	 D*	3,7	46,9	45,4	45,4	10,4	26	1		11
142	93. až 161.	Frýdek-Místek	Moravskoslezský	 D*	3,7	48,4	44,1	44,2	11,5	29	0	40,9	34
143	78. až 175.	Uničov	Olomoucký	 D*	3,7	46,8	45,4	44,7	11,3	39	1		19
144	23. až 170.	Pelhřimov	Vysočina	 B*	3,5	50,5	41,5	39,7	17,3	36	2	45,8	69
145	103. až 177.	Lipník nad Bečvou	Olomoucký	 C*	3,5	42,1	46,4	48,2	9,8	27	1	37,5	10
145	40. až 172.	Šumperk	Olomoucký	 B*	3,5	49,6	42,3	42,5	12,6	24	3	42,9	86
147	102. až 163.	Hranice	Olomoucký	 D	3,4	48,3	43,6	46,5	11,0	21	1	40,6	37
148	84. až 168.	Moravská Třebová	Pardubický	 D	3,4	47,1	44,7	44,0	9,9	27	1	45,8	47
148	109. až 182.	Blovice	Plzeňský	 C*	3,4	39,6	46,5	48,9	9,3	24	2		2
150	48. až 165.	Horšovský Týn	Plzeňský	 D*	3,3	49,0	42,2	44,3	17,5	30	3		46

Pořadí	Pásmo	Obvod	Kraj	Typ	Index	Start	Cíl	Cíl st.	Neúsp. %	Gymn. %	Hloubka	Vlastní SŠ	VL. %
151	99. až 167.	Český Těšín	Moravskoslezský	D	3,3	47,2	44,4	44,0	11,0	30	0	48,5	15
152	52. až 173.	Příbram	Středočeský	D	3,3	48,4	43,0	42,1	11,1	29	1	42,5	92
153	91. až 170.	Lanškroun	Pardubický	D	3,2	48,1	43,2	45,0	12,1	29	1	39,2	24
154	66. až 186.	Sušice	Plzeňský	D*	3,0	44,4	45,1	44,4	12,2	38	1		29
155	106. až 193.	Broumov	Královéhradecký	C*	2,9	37,7	46,2	44,7	9,9	37	2		9
156	84. až 186.	Frydlant	Liberecký	D*	2,9	41,5	45,7	48,7	10,7	25	3	37,1	30
157	97. až 178.	Litoměřice	Ústecký	D	2,8	45,8	44,2	43,9	11,6	25	1	43,4	50
158	88. až 177.	Čáslav	Středočeský	D	2,7	46,9	43,2	45,3	13,9	24	2	42,5	42
158	68. až 183.	Kutná Hora	Středočeský	D*	2,7	46,7	43,7	45,8	13,4	25	2	45,9	42
160	60. až 189.	Moravský Krumlov	Jihomoravský	D*	2,7	45,8	43,9	40,5	13,9	47	1		37
161	70. až 199.	Mikulov	Jihomoravský	D	2,6	45,1	44,1	42,4	10,7	38	0		0
162	113. až 186.	Vrchlabí	Královéhradecký	D	2,5	42,7	45,1	44,8	10,6	36	1		10
163	129. až 178.	Ostrava	Moravskoslezský	D	2,5	44,6	44,0	43,6	10,8	32	0	43,8	78
164	98. až 182.	Zábřeh	Olomoucký	D	2,4	47,4	41,2	41,6	13,2	27	2	37,4	23
165	138. až 178.	Karviná	Moravskoslezský	D	2,4	44,4	43,9	43,8	10,7	29	1	42,7	25
166	108. až 191.	Blatná	Jihočeský	D	2,4	41,7	44,9	46,0	10,0	23	2		10
167	106. až 187.	Louny	Ústecký	D	2,2	45,3	42,3	39,3	13,2	38	2	49,0	37
167	117. až 186.	Ostrov	Karlovarský	D	2,2	46,0	42,0	44,6	11,1	26	3	45,9	26
169	143. až 185.	Havířov	Moravskoslezský	D	2,2	42,9	44,0	43,8	11,0	30	1	44,8	18
170	72. až 194.	Český Krumlov	Jihočeský	D	2,2	45,0	42,8	42,3	15,2	47	2	42,7	74
171	85. až 186.	Vlašim	Středočeský	D	2,1	46,7	41,2	40,5	16,3	34	2	41,9	57
172	121. až 192.	Světla nad Sázavou	Vysočina	D	2,0	40,9	44,1	42,7	13,9	36	3	40,9	21
173	121. až 187.	Česká Lípa	Liberecký	D	2,0	42,9	43,7	44,9	10,3	23	3	43,6	58
174	75. až 196.	Domažlice	Plzeňský	D	2,0	44,3	42,8	44,3	17,4	37	3	43,0	70
175	125. až 189.	Ústí nad Labem	Ústecký	D	1,9	43,0	43,1	42,5	10,9	27	2	43,0	68
176	152. až 188.	Bohumín	Moravskoslezský	D	1,8	40,3	43,9	43,5	10,7	32	1		2
177	135. až 191.	Lovosice	Ústecký	D	1,7	40,0	43,4	41,9	11,6	34	2		6
178	137. až 192.	Krnov	Moravskoslezský	D	1,6	46,3	36,6	38,4	14,2	18	3	36,3	91
179	159. až 194.	Orlová	Moravskoslezský	D	1,5	36,4	43,8	43,6	10,8	31	1	43,4	5
180	115. až 193.	Bruntál	Moravskoslezský	D	1,5	43,1	41,4	41,8	10,1	34	3	40,2	46
180	152. až 191.	Nový Bor	Liberecký	D	1,5	44,3	40,1	42,7	14,0	25	4		14
182	142. až 191.	Karlovy Vary	Karlovarský	D	1,4	43,6	41,1	43,8	11,5	20	3	40,8	82
183	110. až 200.	Humpolec	Vysočina	D	1,4	41,9	41,7	40,2	15,4	36	3	36,8	31
184	110. až 198.	Rýmařov	Moravskoslezský	D	1,4	38,2	42,8	42,3	10,9	38	3		2
185	117. až 203.	Králíky	Pardubický	D	1,3	40,0	42,0	42,2	12,8	30	4		0
186	142. až 198.	Teplice	Ústecký	D	1,2	38,5	42,1	41,4	11,2	32	2	44,5	44
186	133. až 200.	Kaplice	Jihočeský	D	1,2	44,5	35,7	41,1	13,0	22	4		78
188	84. až 202.	Jeseník	Olomoucký	D	1,2	41,9	40,8	38,2	12,0	46	3	40,8	99
189	169. až 200.	Mariánské Lázně	Karlovarský	D	0,9	40,5	38,8	39,1	14,8	39	3		44
190	138. až 203.	Kadaň	Ústecký	D	0,9	36,1	41,6	41,1	12,6	36	4	43,1	27
191	160. až 204.	Podbořany	Ústecký	D	0,8	30,1	42,2	40,9	12,3	36	4		3
192	135. až 203.	Pacov	Vysočina	D	0,8	38,2	40,3	40,6	18,1	30	3		12
193	162. až 202.	Děčín	Ústecký	D	0,8	38,7	39,3	40,9	15,4	27	4	39,1	50
194	156. až 203.	Stříbro	Plzeňský	D	0,7	39,5	38,1	40,8	15,8	27	4		71
194	171. až 201.	Sokolov	Karlovarský	D	0,7	39,1	38,7	41,4	14,6	31	4	36,7	44
196	153. až 203.	Chomutov	Ústecký	D	0,7	38,1	39,3	39,8	13,7	26	5	40,8	46
197	175. až 203.	Litvínov	Ústecký	D	0,6	36,1	39,8	40,6	12,7	26	4	39,3	18
198	172. až 203.	Žatec	Ústecký	D	0,6	35,9	39,8	39,0	14,3	29	3	37,2	23
199	178. až 204.	Most	Ústecký	D	0,6	35,9	39,5	39,7	13,8	26	4	36,8	55
200	171. až 205.	Bílina	Ústecký	D	0,5	25,9	41,2	40,5	12,3	31	4		0
201	137. až 204.	Cheb	Karlovarský	D	0,4	37,4	35,9	37,0	19,3	41	4	35,0	64
202	169. až 206.	Tachov	Plzeňský	D	0,3	35,6	37,3	41,0	13,5	35	4		34
202	165. až 206.	Kraslice	Karlovarský	D	0,3	34,3	37,5	38,7	16,3	37	4		0
204	188. až 205.	Varnsdorf	Ústecký	D	0,2	34,0	36,3	39,8	17,4	27	4	30,0	28

Pořadí	Pásma	Obvod	Kraj	Typ	Index	Start	Cíl	Cíl st.	Neúsp. %	Gymn. %	Hloubka	Vlastní SŠ	VL. %
205	191. až 206.	Rumburk	Ústecký	 D	0,2	31,8	35,9	37,5	18,2	29	4	35,8	44
206	104. až 206.	Aš	Karlovarský	 D	0,1	30,5	35,0	36,6	21,2	56	4		0

Pořadí podle Indexu školních šancí, 1 je nejvyšší. Pásma je rozpětí pořadí v 90 % z 1 000 simulací, u většiny obvodů je široké, proto pořadové číslo neberte doslova. Hvězdička u typu značí, že obvod je u hranice mezi typy (jistota pod 60 %). Index je průměr percentilového pořadí obvodu ve startu a v cíli mezi 206 obvodů, škála 0 až 10. Start, cíl a standardizovaný cíl jsou průměrné percentilové umístění. Neúsp. je čistá neúspěšnost v didaktických testech, Gymn. podíl prvomaturantů na gymnáziích, obojí za školy v dojezdu. Hloubka je počet stupňů dráhy v nejslabší pětině (0 až 5). Vlastní SŠ je cíl jen z vlastních středních škol obvodu, uvedený jen tam, kde mají aspoň 300 testů. VL. % je podíl vlastních škol na testech v dojezdu. Index hodnotí podmínky v území, nikoli práci škol ani radnic.